

Årsrapport 2024

Valdres Sparebank

INNHold

Årsrapport 2024.....	1
Årsberetning 2024	4
Resultatregnskap.....	23
Balanse	24
Egenkapitaloppstilling	25
Kontantstrømoppstilling	26
Nøkkeltall.....	27
Noter	28
Note 1 – Regnskapsprinsipper	28
Note 2 – Anvendelse av estimater og skjønnsmessige vurderinger.....	35
Note 3 – Risikostyring.....	36
Note 4 – Kapitalstyring og kapitaldekning	38
Note 5 - Kredittrisiko	40
Note 6 – Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	45
Note 7 – Fordeling av utlån	47
Note 8 – Kredittforringende engasjementer.....	47
Note 9 – Forfalte og kredittforringede utlån	48
Note 10 – Eksponering på utlån	49
Note 11 – Nedskrivning, tap og finansiell risiko	49
Note 12 – Store engasjement	53
Note 13 – Sensitivitet.....	53
Note 14 – Likviditetsrisiko	54
Note 15 – Valutarisiko	55
Note 16 – Kursrisiko.....	55
Note 17 – Renterisiko	55
Note 18 – Netto renteinntekter	56
Note 19 – Andre inntekter	57
Note 20 – Lønn og andre personalkostnader	57
Note 21 – Andre driftskostnader	59
Note 22 – Skatt.....	59
Note 23 – Kategorier av finansielle instrumenter	60
Note 24 – Virkelig verdi av finansielle instrumenter	61
Note 25 – Rentebærende verdipapirer	62
Note 26 – Aksjer, egenkapitalbevis og fond til virkelig verdi over resultatet	63
Note 27 – Aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	63
Note 28 – Eierinteresser i konsernselskaper	63
Note 29 – Varige driftsmidler	64
Note 30 – Andre eiendeler	65
Note 31 – Innlån fra kredittinstitusjoner.....	65

Note 32 – Innskudd og andre innlån fra kunder	66
Note 33 – Ansvarlig lånekapital.....	66
Note 34 – Annen gjeld, avstemming av netto gjeld og pensjon	67
Note 35 – Garantier	68
Note 36 – Hendelser etter balansedagen	69
Note 37 – Transaksjoner med nærstående parter	69
Note 38 – Leieavtaler	69
Revisors beretning.....	72

Årsberetning 2024

Norsk økonomi

Norsk og internasjonal økonomi fortsetter å preges av geopolitisk uro og krig i Europa. Kronekursen har holdt seg svak gjennom året, men innenlands er det flere positive trekk i økonomien. 2024 ga en svak oppgang i BNP og styringsrenten holdt seg stabil mens inflasjonen dempet seg betydelig, samtidig som arbeidsledigheten økte noe. Det styrker prognosen for at rentetoppen er nådd for den nærmeste tiden.

BNP for Fastlands-Norge økte med 0,6 prosent fra 2023 til 2024, målt i faste priser, ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall fra SSB. Det er svakere enn normalt, men bedre enn året før som endte med en nedgang på 0,7 prosent.

Styringsrenten lå stabilt på 4,5 prosent, som er et høyt nivå, gjennom hele 2024. Året før ble renten satt opp seks ganger, fra 2,75 til 4,50 prosent. Hensikten har vært å få kontroll på den høye prisveksten som har preget økonomien både nasjonalt og blant våre handelspartnere de siste par årene. I 2024 endte inflasjonen på 3,1 prosent, over Norges Banks inflasjonsmål på 2 prosent. Sentralbanken har signalisert rentenedgang i 2025, men i hvilken grad dette vil skje er usikkert.

Renteøkningene har ført til betydelig lavere gjeldsvekst hos både bedrifter og husholdninger. Tall fra SSB viser at 12-måneders kredittvekst til publikum har falt til 3,3 prosent ved utgangen av 2024. Norges Banks utlansundersøkelse for fjerde kvartal viser at etterspørselen etter boliglån er om lag uendret, mens etterspørselen etter næringslån økte litt. Det ventes noe oppgang i etterspørsel etter boliglån blant førstegangskjøpere grunnet endringer i regelverket.

Norges Bank vurderer kreditttilgangen som god. Dette må ses i lys av at norske banker er solide, likvide og har tilfredsstillende lønnsomhet.

I 2024 økte husholdningenes forbruk med 4,31 prosent, ifølge SSB. Gjennomsnittlig årslønnsvekst er ikke publisert av SSB per. 19. februar 2025¹, men ifølge SSBs prognose for 2024 var årslønnsveksten 5,3 prosent. Sett i sammenheng med en inflasjon på 3,1 prosent gir det økt kjøpekraft for befolkningen totalt. Ifølge Finans Norges Forventningsbarometer per fjerde kvartal 2024 øker forbrukernes forventninger marginalt, men er fremdeles på et historisk lavt nivå. De færreste forventer å gjøre store anskaffelser fremover. Husholdningens boliginvesteringer falt med 28 milliarder kroner i 2023. Det er det største fallet som er målt siden bankkrisen på 1980- og 1990-tallet. Også i nyboligmarkedet må vi tilbake til bankkrisen for å finne like svak utvikling som i 2023. Denne tendensen fortsatte i 2024, med et fall på ytterligere 19,8 prosent².

Ifølge tall fra SSB³ økte prisene på brukte boliger med 4,8 prosent i 2024 på landsbasis. Bankene opplevde noe økning i tap på utlån i 2024, men nivået er fortsatt lavt med 0,14 prosent av gjennomsnittlig utlansmasse etter årets tre første kvartaler⁴.

Generelt påvirkes også næringseiendom av høyere renter. Sektoren så en bedring gjennom 2024 fra 2023, med høyere lønnsomhet og lavere renter i starten av året. Men Finanstilsynet fremhever at det fremdeles er høy gjeldsgrad i sektoren og press på betjeningsevnen⁵.

¹ Ventes 5. mars 2025.

² SSBs prognose pr. desember 2024.

³ SSB, tabell 07221

⁴ Regnskapsførte tap. Endelig årsstatistikk ventes i mars

⁵ Finansielt utsyn desember 2024, m.fl.

Norske banker hadde samlet sett god utvikling gjennom 2024, med stabil soliditet og tilfredsstillende lønnsomhet i forhold til risiko, som er viktig for å kunne yte kreditt også i økonomiske nedgangstider⁶.

Ved utgangen av 2024 var arbeidsledigheten (AKU) i Norge på 4,1 prosent, 0,4 prosentpoeng høyere enn ved årets inngang. Yrkesdeltagelsen falt 2,9 prosentpoeng til 69,9 prosent. Sysselsettingsveksten har vært sterk etter pandemien, men flatet ut mot slutten av 2023 og holdt seg jevn gjennom 2024. Antall ledige stillinger falt fra 109 000 ved utgangen av 2023 til 88 500 ved utgangen av 2024.

I 2024 holdt kronen seg mer stabil mot euro og amerikanske dollar enn den gjorde i 2023, men den holdt seg på det svake nivået fra de foregående årene. Eksportrelatert industri har tjent på svak kronekurs, mens andre næringer, som bygg og anlegg, har opplevd betydelig redusert aktivitet som følge av lavere etterspørsel og høyere priser. Økte petroleumsinvesteringer har ført til økt aktivitet innen oljerelatert virksomhet.

Internasjonalt har den økonomiske utviklingen i Kina og USA vært god, men i vår viktigste handelspartner, EU, har veksten vært svært lav i 2024. I eurosonen vokste BNP med 0,4 prosent fra desember 2023 til desember 2024 og i Tyskland falt BNP med -0,1 prosent i samme periode⁷.

Fremtidsutsikter

Veksten i norsk økonomi i 2025 antas å ta seg noe opp sammenlignet med 2024. Analyse miljøene venter økt kjøpekraft og økte boligpriser gjennom året. Arbeidsledigheten ventes å holde seg stabil, eller gå noe ned.

Den største usikkerheten knytter seg til de pågående geopolitiske spenningene, og en mulig toll- og handelskrig internasjonalt. President Trump har både truet med, og innført, høye tollsatser mot noen av USAs handelspartnere, inkludert EU. I tillegg har USA innført toll på all import av aluminium og stål til USA, som rammer alle produsenter av disse råvarene. Norge er det 8. største landet i verden for produksjon av aluminium.

Under rentemøtet i januar 2025 besluttet Norges Bank å holde styringsrenten uendret på 4,5 prosent, men signaliserte en nedgang i mars. Markedet er delte i synet på hvor hurtig renten skal ned, og hvor langt ned den skal. Det har tidligere vært signalisert inntil 5 rentenedsettelse i 2025, mens flere nå tror det blir to eller tre.

Prisveksten ventes å fortsette å avta noe, samtidig som lønnsveksten ventes å overgå inflasjonen. Likevel er det fremdeles usikkerhet rundt den norske kronens verdi opp mot de store valutaene.

⁶ Jfr. Finansielt Utsyn desember 2024 s. 21, Finanstilsynet.

⁷ [Eurostat pr. desember 2024](#).

Aktivitet i Valdres

Aktiviteten har tradisjonelt holdt seg stabil i krevende tider og urolige markeder, men man opplevde gjennom 2024 større svingninger. Hyttebygging og destinasjonsutvikling skaper mange arbeidsplasser i Valdres, og i en dyrtid som man nå er inne i, sammen med en del andre faktorer har aktiviteten vært betydelig mindre gjennom 2024. Flere melder om gode ordrebøker, mens andre har måtte gå til mer drastiske skritt og permittere. En svak krone gjør det attraktivt å feriere i Norge for utenlandske turister. Men, samtidig ser man at flere trekker tilbake til gamle vaner med utenlandsferie. Dette har medvirket til å legge en demper på fritidsmarkedet.

Fritidsmarkedet har holdt seg overraskende sterkt gjennom 2024, og man opplever en god bevegelse av salg også i starten av 2025 om man ser bort fra nybygg. Et betydelig ettermarked gir likevel en del oppdrag u distriktet. For Valdres er et sterkt fritidsmarked viktig, da dette er med på å øke bokvalitet for fastboende da dette gir et bredt tilbud av butikker og bransjer i vår region.

Innlandet har gjennom året hatt lavere arbeidsledighet enn snittet for Norge, og Valdres som region har tradisjonelt hatt lavere arbeidsledighet enn Innlandet. Men man ser at ledighet, spesielt innen bygg og anlegg har økt gjennom 2024.

Valdres befinner seg i en særstilling når det gjelder å by på natur- og kulturopplevelser, og har et svært godt turtilbud til alle årstider. Banken er stolt samarbeidspartner med blant andre Trollrock, Valdrestrippelen, samt flere andre lokale festivaler. Dette er populære arrangementer som tiltrekker seg mange tilreisende, og undersøkelser viser store positive ringvirkninger.

Landbruket har alltid stått sterkt i Valdres, og er en viktig aktør med tanke på både sysselsetting, kortreist mat og kulturlandskapet. I Valdres har man de seneste årene opplevd at flere yngre har satset stort med nybygg, og mange har utvidet eksisterende drift, for at man i større grad skal kunne leve av gårdsdriften.

Over flere år har det vært større utbyggingsprosjekter av E16 gjennom Valdres. Dette har skapt positive ringvirkninger lokalt som følge av økt aktivitet. Selv om de største prosjektene nå er nær ferdigstilt, ser man at gjenstår et prosjekter mellom Lome og Slidre som skal realiseres i 2025. Det vil opprettholde et godt aktivitetsnivå hos entreprenører og tilhørende bransjer

Sikrere veier gjennom Valdres er til stor glede for innbyggerne, og vil ytterligere styrke Valdres som en reiselivsdestinasjon. Bedre veier fører til lavere utslipp, høyere regularitet og færre ulykker.

Samlet sett har dette medført en grei aktivitet i Valdres, mens fremtidsoptimismen er noe lavere for en del bransjer ved utgangen av 2024.

Foto: Medarrangør Valdreskonferansen 2024

Forvaltning

Valdres Sparebank hadde en god underliggende drift, og resultatet i 2024 er preget av en jevn kunde- og utlånsvekst, og en god balanse mellom innskudd og utlån. Videre så har utbytte på investeringer i Eika Alliansen holdt seg bra, selv om det kom ut noe lavere for 2024. Totalt sett sier styret seg tilfreds med utbyttet på investeringene.

Markedet har vært mindre krevende med tanke på avkastning av overskuddslikviditet all den tid styringsrenten har holdt seg høyere enn hva den har vært og en god kundevekst, men lavere utbytte og økte kostnader gjør at man kom ut noe under budsjettet for Valdres Sparebank.

I et krevende marked har banken oppnådd en 12 måneders vekst i utlån på 6,77 %. Brutto utlånsvekst inkl. Eika Boligkreditt AS endte på 7,61 %. Banken har gjennom 2024 økt bruken av EBK som fundingkilde. Bankens driftsresultat før tap og nedskrivninger for 2024 utgjør 51,6 mill. kroner. Resultat for regnskapsåret etter skatt utgjør 33,5 mill. kroner.

Valdres Sparebank har tidligere kun hatt kjernekapital, og egenkapitalen styrkes ved resultatet. Som følge av veksten valgte man i november å utstede et ansvarlig lån på 30 millioner kroner, og med call mai 2030. Egenkapitalandelen har hatt en oppgang i inneværende år, og ligger over myndighetenes innførte kapitalkrav.

Innskuddene har i 2024 økt med totalt 67,2 millioner kroner, eller 2,55 %, til totalt 2.704,5 millioner kroner. Innskuddsdekningen for vår bank er god, og den var på 103,97 % ved utgangen av året.

Bankens forvaltningskapital økte med 4,32 % til 3.187,9 millioner kroner i 2024. Inklusiv Eika Boligkreditt utgjør aktivitetskapitalen 3.344,9 millioner kroner, tilsvarende en 12 mnd. vekst på 5,09 %.

Bankens rentenetto målt i forhold til gjennomsnittlig forvaltet kapital, har økt fra 2,69 % i 2023 til 2,77 % i 2024. Målt i kroner utgjør bankens rentenetto 86,1 mill. kroner i 2024 mot 79,5 mill. kroner i 2023.

Forsikring

Salg av skadeforsikring og personforsikring foregår nå gjennom Fremtind Forsikring etter at selskapene Eika Forsikring og Fremtind Forsikring fusjonerte i 2024. Forsikringsområdet er en viktig inntektskilde for vår bank. Samlet årlig premieinnbetaling for skadeforsikring fra våre kunder til selskapet, var ved årsslutt 46,9 millioner kroner, noe som er en oppgang fra 2023. Årlig premieinnbetaling for personforsikring utgjør 6,6 millioner kroner ved årsslutt, noe som er en liten oppgang fra 2023. Samlet provisjonsinntekter fra forsikringsområdet utgjør 0,21 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Forsikringen dekker krav fremsatt hvor som helst i verden.

Styret

Styret har hatt 12 fysiske styremøter, og et digitalt styremøte. Det er behandlet totalt 266 saker gjennom året. Det samlede styret fungerer som bankens Revisjons- og Risikoutvalg.

Det er tegnet egen styre- og ledelsesansvarsforsikring som dekker enhver fysisk person, som er tidligere, nåværende eller fremtidig medlem av styret eller ledelsen. Forsikringen omfatter: erstatningsansvar for formueskade som følge av krav fremsatt første gang mot sikrede i forsikringsperioden, som følge av en påstått ansvarsbetingende handling eller unnlattelse i sikredes egenskap av medlem av styret og/eller ledelsen, samt for ansatt som kan på dra seg et selvstendig ledelsesansvar eller medvirkningsansvar.

Renteendring

Det er foretatt en renteendring på innskudd er i løpet av 2024.

Styringsrenten har holdt seg uendret gjennom 2024.

Virksomhet

2024 var det 164. regnskapsåret som Valdres Sparebank hadde bankdrift med utgangspunkt i Valdres.

Det er betalt renter til andre kredittinstitusjoner på 1.508 tusen kroner. For 2023 var tilsvarende kostnad kr 1.178 tusen kroner.

Totalt er det innbetalt kr 5.030 tusen kroner i rente fra andre kredittinstitusjoner, mot 3.505 tusen kroner i 2023.

Gebyr og provisjonsinntekter er redusert fra 0,52 % til 0,45 % målt mot gjennomsnittlig forvaltningskapital. Driftsutgiftene målt mot gjennomsnittlig forvaltningskapital er redusert fra 1,68 % til 1,65 %.

Resultatet av ordinær drift før skatt er kr 43,7 millioner kroner, som utgjør 1,41 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital, samme tall var 1,59 % i 2023.

Resultat for regnskapsåret er 33,5 millioner kroner, mot kr 36,1 millioner kroner i 2023.

Etter styrets vurdering, er den økonomiske situasjonen og utviklingen for banken god, og underliggende driften anses som god. Det forventes et økende konkurransebilde fremover, og som vil kreve god kostnadskontroll, samt fortsatt god utlansvekst.

Styret stadfester at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Finansiell risiko

Følgende hovedtyper for finansiell risiko er vurdert:

- **Markedsrisiko**
 - renterisiko
 - valutarisiko
 - aksjekursrisiko
- **Likviditetsrisiko**
- **Kreditrisiko**

Markedsrisiko

Renterisiko

Risikoen for at endringer i rentenivået kan påvirke bankens lønnsomhet i ugunstig retning er knyttet til utlån, innskudd og verdipapirer. I begrepet inngår også kursrisiko/rentefølsomhet, dvs. endring i en obligasjons verdi ved endring av markedsrenten. Det vanlige er å beskrive renterisiko som hvor stort beløp man taper, gitt at renten går ned eller opp med en %.

Banken har inngått avtale med Eika Kapitalforvaltning om forvaltning av banken sin verdipapirportefølje. Ved årsskiftet 2024-2025 hadde banken ingen fastrenteobligasjoner.

Bankens samlede renterisiko vurderes som lav.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at bankens beholdning av og forpliktelser i andre valutaer skal medføre tap, som følge av endringer i valutakurser. Banken har ingen valutaeksponering utenom en mindre beholdning i utenlandsk valuta, samt til dataleverandør i Danmark. Ettersom bankens egen valutabeholdning er svært liten, har banken en ubetydelig valutarisiko på kontantene. Banken har ikke egen beholdning av valuta.

Etter bytte fra SDC fra Danmark til TE i Norge er valutarisikoen knyttet til fakturaer fra dataleverandør borte i sin helhet i 2024.

Aksjekursrisiko

Bankens beholdning av aksjer, grunnfondsbevis og enkelte obligasjoner kan utsettes for kurssvingninger som gir verdifall, og som etter loven skal bokføres minst ved hvert kvartalsregnskap. Styret har vedtatt grenser for eksponering pr. selskap, samlet eksponering og hvilke typer selskap det kan eksponeres i. Oppfølging av dette rapporteres til styret hvert kvartal. Aksjekursrisikoen er begrenset ved at banken ikke skal ha handelsportefølje med aksjer i annet enn aksjefond eller kombinasjonsfond. Rammen er satt til 3 mill.

Beholdningen av anleggsaksjer er plassert i utbyttefond og andre langsiktige plasseringer i selskap det er naturlig å være medeier i. Verdien av våre aksjer inklusiv aksjene i Eika Gruppen og Eika Boligkreditt, er vurdert ut fra antatt markedsverdi pr 31.12.

Bankens kursrisiko anses som moderat.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for å ikke kunne gjøre opp løpende forpliktelser ved forfall. Erfaringsmessig er dette den nest største risiko innenfor bankdrift. De fleste "konkurser" i bank er (trusler om) likviditetskonkurser, som igjen som regel bunner i betydelige tap innenfor kredittområdet, med påfølgende økt pris og dårlig tilgang på innskudd og likviditet.

Bankens utlånsportefølje har stort sett lang restløpetid, mens det meste av innskuddene enten ikke har eller har svært kort oppsigelsestid. Dette innebærer i seg selv en likviditetsrisiko. Innskuddene er fordelt på mange innskytere, banken er solid og driften går med overskudd. Styret anser det derfor som lite sannsynlig at store mengder kundeinnskudd skal forsvinne raskt ut, og ser kundeinnskudd som langsiktig finansiering.

Når en banks finansieringsgrad (forholdet mellom innskudd og utlån) går under 100 %, kan banken få behov for å ta opp ulike lån i pengemarkedet. Dette øker likviditetsrisikoen til en viss grad.

Bankens innskuddsdekning (forholdet mellom innskudd og utlån) skal være høyere enn 85 %, og styret skal gjøre en ny vurdering hvis innskuddsdekningen faller under 90 %. Det er liten risiko for at banken ikke skal kunne ha likviditet til å innfri sine forpliktelser ved forfall. Innskuddsdekningen var ved nyttår på hele 103,97 %.

Manglede likviditet vil bli dekket opp ved innlån fra andre kredittinstitusjoner, samt ved å benytte Eika Boligkreditt AS. Banken erstattet ett lånopptak i KFS på 15 millioner kroner som forfalt april 2024, med et nytt lånopptak på 20 millioner kroner og som har forfall september 2026. Lånopptakene er gjennomført for å opprettholde utlånsveksten uten å svekke likviditeten.

Det er etablert trekkrett for 150 millioner kroner i DNB. Trekkrettigheten har vært benyttet ved noen få anledninger gjennom 2024.

Liquidity Coverage Ratio (LCR) er et nøkkeltall på bankens netto likviditetsstrøm de nærmeste 30 dager ved en stressituasjon. Regulatorisk minstekrav pr 31.12.24 er 100. Banken har en LCR indikator på 184 ved utgangen av 2024, mens den ved utgangen av 2023 var på 194.

Styret ønsker å ta lav risiko, og har fastsatt egne retningslinjer for handel med finansielle instrument.

Banken likviditetsrisikoen vurderes som lav.

Kredittrisiko

Styret fører en moderat risikoprofil. Alle kunder er risikoklassifisert. Utlån skjer *fortrinnsvis* til kjente kunder i bankens geografiske primærmarked, eller til kunder som flytter ut av kommunen. Det er satt opp regelverk med rammer for kredittgivning.

Lån til næringslivskunder utgjør 19,96 % av totale utlån, av dette utgjør primærnæringen 24,21 %. Historisk har det vært lite tap i knyttet opp mot primærnæringen.

Det er lav konsentrasjon av kredittrisiko da banken ikke har noen engasjementer som defineres som store konsoliderte engasjementer ved utgangen av 2024. Store engasjement skal pr definisjon utgjøre mer enn 10 % av bankens kjernekapital. Det største konsoliderte kredittengasjementet er på 6,88 %.

Det er foretatt vurderinger, og man har vurdert risikoen for tap på utlån, og har kommet fram til at det for enkelte lån er en viss risiko. Dette er det tatt hensyn til i regnskapet ved at det er avsatt totalt kr 13 215 000 i individuelle nedskrivninger (steg 3) og nedskrivning i steg 1 og 2 utgjør til sammen kr 3 355 000.

Banken har konstaterte tap i 2024, hvor det er bokført tap med kr 7 935 000. Resultatførte tap i prosent av brutto utlån blir derfor 0,29 %. Med bakgrunn i bokførte tap de siste fire år, er det forventet at årlig tapsprosent vil ligge mellom 0,1 og 0,3 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital de neste tre årene.

Garantiansvar består mest av kontraktsgarantier og betalingsgarantier der risikoen historisk sett har vært minimal.

Risikostyring er etablert gjennom interne kontrollrutiner, hvor avvik fra gitte instruksjoner rapporteres med faste intervaller.

Disponering av overskuddet

Styret i Valdres Sparebank er tilfreds med resultatet for 2024. Driftsresultatet er bedre enn budsjettet. Resultatet sikrer banken et grunnlag for videre drift og vekst. De norske bankene har høye kapitalkrav, og styret understreker derfor hvor viktig det er å oppnå gode resultat, for å styrke soliditeten og holde på selvstendigheten til banken. Styret sitt forslag til disponering av overskudd er:

Resultat for regnskapsåret	kr.	33,5 mill.
Avsetning til gaver	kr.	0,5 mill.
Sparebankens Fond	kr.	33,0 mill.

Egenkapital

Banken sitt ordinære fond er kroner 343,7 millioner etter årets overskudd. Fondet utgjør dermed 10,78 % av forvaltningskapitalen. Egenkapitalavkastningen ble på 8,59 % mot 10,29 % i 2023. Målt etter regler i Basel III, utgjør den banken sin ansvarlige kapital 24,89 %. Bankens kapitaldekning etter konsolidering er 23,53 %.

Myndighetskrav inklusive motsyklisk bufferkrav pr. 31.12.2024 utgjør følgende:

Krav til ansvarlig kapitaldekning:	17,50 %
Krav til kjernekapitaldekning:	15,50 %
Krav til ren kjernekapitaldekning:	14,00 %

Basel komitéens standarder for kapital- og likviditetsstyring ("Basel III") er gjort gjeldende for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak i EØS-området gjennom EUs kapitaldekningsdirektiv ("CRD IV").

Skjerpede krav til ansvarlig kapital

Skillet mellom kjernekapital, som skal ta tap ved løpende drift, og tilleggskapital videreføres, mens tilleggskapitalen skal ta tap "at the point of non viability", dersom myndighetene mener dette er nødvendig for å unngå avvikling. Det stilles også strengere krav til kjernekapitalen generelt og den rene kjernekapitalen spesielt.

Krav om kapitalbuffer

Minstekrav til kapital og bufferkrav er krav til størrelsen på foretakenes ansvarlige kapital, målt i forhold til risikovektet beregningsgrunnlag.

Det norske kapitaldekningsregelverket er utformet i tråd med EUs kapitaldekningsdirektiv (CRR/ CRD IV), og skal sørge for samsvar mellom risikoeksponering og kapitalisering i foretakene.

Alle banker, kredittforetak, finansieringsforetak og holdingforetak i finanskonsern skal til enhver tid ha en ren kjernekapitaldekning på minst 4,5 prosent av foretakets beregningsgrunnlag.

I tillegg til minstekravene til ansvarlig kapital, skal foretakene ha kapitalbuffer bestående av ren kjernekapital. Foretakene skal ha en bevaringsbuffer på 2,5 prosent og en systemrisikobuffer på 4,5 prosent av beregningsgrunnlaget. I tillegg kommer eventuelt krav til motsyklisk kapitalbuffer.

Minstekrav ren kjernekapital	4,5 %
Bevaringsbuffer	2,5 %
Systemrisikobuffer	4,5 %
Motsyklisk buffer	2,5 %
Pilar II	2,3 %

Valdres Sparebank fyller alle disse kravene.

Ansatte

Ved utgangen av året hadde banken 28 fast tilsatte, hvorav tre jobber i redusert stilling. I tillegg kommer en person på engasjement. Samlet utgjør bankens ansatte 27,5 årsverk.

Blant de ansatte er det 11 % menn. Ved valg til styrende organer legges det vekt på balanse mellom kvinner og menn, og samlet kompetanse i de ulike styrende organer. Styret består av seks ordinære styremedlemmer, tre kvinner og tre menn. Dette inkluderer en ansatte valgt representant i styret. Sykefraværet er redusert fra 11,50 % til 8,09 %. Banken har gjennom 2024 hatt flere langtidssykmeldte. Det er gjennomført medarbeiderundersøkelse av Kantar hvor man da får benchmarking mot både andre banker i Eika alliansen. Her kom banken ut med en tilfredshet blant de ansatte som var over snittet for bankbransjen, og definert som et av ti fyrtårn i Norge. Likestilling er fokusområde i banken, noe det fortsatt skal være fremover.

Foto: Kundearrangement Vaset Skiheiser

Arbeidsmiljø

Valdres Sparebank legger vekt på at organisasjonen skal fremstå som oppdatert og en faglig sterk bedrift, der aktiv kundeomsorg skal stå i fokus. Gjennom Eika Skolen, FinAut, Spama og Eika Vis skal våre medarbeidere gjennomføre den oppdatering som

kreves for å kunne bli trygge og gode rådgivere for våre kunder. Valdres Sparebank er, og skal være, en attraktiv kompetansearbeidsplass.

Valdres Sparebank er medlem av Finansnæringens Arbeidsgiverforening (FA) og følger de inngåtte overenskomster mellom FA og Finansforbundet.

Det har ikke vært noen skader eller ulykker i 2024.

Internkontroll

Styret er av den oppfatning at den interne kontrollen og risikostyringen i 2024 har vært tilfredsstillende, men at dette er et område som stadig er under utvikling. Banken har egen ansatt innen området compliance og internkontroll, og uavhengigheten i rollen er med det godt ivaretatt.

Samfunnsansvar

Valdres Sparebank er bevisst sitt samfunnsansvar og hva det innebærer å være for lokalmiljøet, også i nasjonal sammenheng. Banken skal vise ansvarlighet i utøvelsen av all sin virksomhet. Samfunnsansvar deles inn i følgende fire grupper:

- hensynet til menneskerettigheter
- arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold
- det ytre miljø
- bekjempelse av korrupsjon

For Valdres Sparebank, som en liten lokal bank med begrenset virksomhet, er det ikke naturlig å fokusere på punktet som omhandler menneskerettigheter. De øvrige punktene er integrert i bankens forretningsstrategier.

Det er kundene, lokalmiljøet og opplevelser i vår region som skal være i bankens fokus.

Gjennom aktiv kundeomsorg skal vi alltid sette våre kunder i sentrum. Alle kunder som møter banken, enten det er via hjemmesiden, telefon, digitale flater eller ved et personlig møte, skal få en opplevelse som minimum matcher eller overstiger de forventninger de har til banken. Det arbeides kontinuerlig med forbedringer på disse områdene, både i banken og hos våre leverandører av elektroniske løsninger. Valdres Sparebank skal gjennom samarbeid med arrangører, lokalt næringsliv, sponserat av arrangementer og økonomisk støtte til ulike prosjekter bidra til å skape gode opplevelse, attraktive lokalmiljøer og bokvalitet i Valdres.

I Valdres Sparebank jobbes det kontinuerlig med fokus på kompetanseutvikling og trivselsfremmende tiltak ved arbeidsplassen for å skape rammer for både et interessant og godt arbeidsmiljø for medarbeiderne.

Bankens virksomhet forurenser ikke det ytre miljøet. Internt er det fokus på elektronisk saksbehandling og på å minimere papirbruken, samt øke kundeopplevelsen.

Bankens retningslinjer for bekjempelse av korrupsjon er konkretisert i bankens etiske regler og bankens risikopolicydokument. Det er også utarbeidet egne retningslinjer for samfunnsansvar.

Felles for Valdres Sparebanks tiltak innen samfunnsansvarsområdet, er at de skal bidra til å understreke bankens posisjon som en etisk bærekraftig virksomhet, både blant kunder, medarbeidere og samfunnet.

Det er styrets vurdering at det i 2024 er oppnådd gode resultater av arbeidet med samfunnsansvar.

Strategiplan

Bankens vedtatte strategiplan strakk seg over perioden 2019-2023, og denne ble videreført i påvente av ny strategiprosess. Det er gjennomført strategisamlinger for å legge ny strategiplan for banken. Strategiplanen skal være vårt redskap i driften av banken, og legge føringer for våre strategiske veivalg i de nærmeste årene.

Foto: Fra Byfesten Fagernes

Bærekraft

Investorer og andre stiller i økende grad krav til bankens bærekraftarbeid. Fremover regner vi med at spørsmål og krav fra markedsaktører i stor grad vil falle sammen med kravene i de nye EU-regelverkene. Et tema det allerede er mye oppmerksomhet rundt og som mange norske banker allerede jobber med, er beregning av karbonutslipp i bankens utlån/balanse, noe vi skal se nærmere på fremover. Bærekraft er på dagsorden i banken, både i ledelse og styre.

I juni 2024 vedtok Eika Banksamarbeid (EBS) en felles klimaambisjon for alle bankene i alliansen. Ambisjonen ble dannet som et svar på forventninger i markedet og nytt EU-direktiv på bærekraftsrapportering (CSRD). Denne skal sørge for at vi som lokal sparebank skal posisjonere oss tydeligere overfor aktører i finansmarkedet, og gjennom alliansen skal bankene få bedre tilrettelegging og støtte i arbeidet med klimaregnskap, mål og planer, noe Valdres Sparebank vil benytte seg av.

Ambisjon:

- Netto nullutslipp for samtlige banker senest innen 2050

Arbeidsmål:

1. Vi skal etablere klimaregnskap med direkte utslipp og vesentlige kategorier for indirekte for årsregnskapet
2. Etablere ytterligere delmål i tråd med internasjonale og nasjonale forpliktelser, og tiltaksplaner for å nå delmålene innen utgangen av 2025
3. Årlig reviderer og oppdaterer klimaregnskap, tiltakspakker og delmål i tråd med oppdatert klimaforskning

Etablering av klimaregnskap, delmål og tiltaksplaner vil være nødvendige forutsetninger for at den enkelte bank og alliansen som helhet skal kunne måle og redusere utslipp. På kort sikt er det derfor naturlig med arbeidsmål som fokuserer på å få disse nødvendige verktøyene på plass. Dette vil også være en del av forberedelsene til CSRD-rapportering fremover.

Valdres Sparebank, sammen med de øvrige lokalbankene og Eika har en viktig rolle å spille for å sikre bærekraft i Norge fremover.

Kravene til risikovurdering, rutiner og rapportering på bærekraftområdet vil skjerpes ytterligere i årene fremover, blant annet gjennom innføring av EUs taksonomi, sammen med økt vekt på bærekraft i kapitalkravsregelverk og tilsynspraksis.

Gjennom Eika-alliansen har banken fått mange gode støtteverktøy for å fange opp og implementere nye krav. Det er likevel viktig at Valdres Sparebank er bevisst på hva som kommer og at man har på plass en plan for å forberede egen organisasjon gjennom kompetanseheving og arbeid med klima- og annen ESG-risiko.

Frem mot 2030 skal Norge gjennom en omfattende omstilling, der klimakutt og -endringer, nye krav, konkurranse og strammere offentlige budsjetter, vil legge press på norske lokalsamfunn og bedrifter. Samtidig erkjenner man at bærekraft spenner vidt, og kontinuitet på kompetanseheving vil være viktig fremover.

Lokalbankenes rolle som drivkraft for vekst og utvikling for privatkunder, næringsliv og norske lokalsamfunn, vil fremover bli viktigere enn noen gang. Lokalbankenes rådgivningstilbud og nærhet til kundene gjør oss til nøkkelaktører i omstillingen av norske småbedrifter, og i å sikre ny aktivitet og arbeidsplasser når det som ikke er bærekraftig skal erstattes. Nærhet til kunden gir også oss som lokalbank et godt utgangspunkt for å tilby relevante produkter for den voksende kundegruppen som er opptatt av bærekraft.

Hos Eika Gruppen arbeides det med bærekraft i utvikling av produkter, bankens systemer og verktøy, kompetansetilbudet til bankenes medarbeidere, samt med å sikre god miljøledelse og bærekraftige valg i egen organisasjon og overfor leverandører og samarbeidspartnere.

Banken ble i 2022 sertifisert som miljøfyrtårn, og har siden gjennomført resertifisering.

Transport

Fysiske kurs- og møteaktiviteten har økt noe siden pandemien, og fysiske samlinger gir ofte større utbytte enn kun digitale møter. Likevel er digitale møter en viktig kanal, for å minimere reiseaktiviteten, spesielt mellom bankens kontorer, og benyttes der det er hensiktsmessig å gjennomføre møtene digitalt. Medarbeiderne oppfordres til å reise kollektivt når det er praktisk mulig. Dette er med på å redusere bankens forbruk av kjørt kilometer og dermed bankens CO₂-utslipp. Banken benytter ikke flytransport i forbindelse med vår ordinære møteaktivitet.

Avfallshåndtering

Banken kildesorter sitt avfall, og benytter returordninger på spesialavfall der dette er mulig.

Kunder

Banken og øvrig finansnæring spiller en viktig rolle i retning av økt bærekraft og bevissthet rundt dette fremover. Gjennom god veiledning, rådgivning og utforming av produkter skal Valdres Sparebank bli en positiv bidragsyter til omstilling mot mer bærekraftig adferd, både hos privat- og bedriftskunder.

Valdres Sparebank tilbyr flere typer grønne lån.

Klima- og bærekraftsrisiko

Klimaendringer og andre temaer knyttet til bærekraft gir opphav til risiko for banken og bankens kunder. Gjennom systematisk arbeid med å avdekke, forstå og styre risiko i kundeforholdene, styrer banken risikoen i egen portefølje, og kan samtidig bidra til økt risikoforståelse og mer bærekraftig adferd hos kundene.

Det gjennomføres kompetanseheving innen ESG-området rettet mot både medarbeidere og styret, samt at flere spørsmål nå integreres i kredittportalen knyttet til ESG-risiko hos kunden. I kredittportalen kan man i saksrapporten se detaljert oversikt over hvilken type fysisk risiko en bolig kan være utsatt for. Disse dataene er hentet fra eksterne kilde og inkluderer havnivå, flomrisiko, kvikkleire, overvann og ulike former for skred. Disse støtteverktøyene vil bidra til å ytterligere støtte og systematisere bankens arbeid med ESG-risikoen fremover. Fra tidligere er det innarbeidet spørsmål om ESG-risiko for bedriftskunder i kredittportal BM, og utarbeidet en rapport som gir banken oversikt over bærekraftscore i kundeporteføljen.

I 2024 har vi fått på plass en rapport med innsikt i bankenes klimarisiko, både for porteføljen og for hver enkelt pantesikkerhet, i tillegg fysisk klimarisiko for både bolig og næringseiendom. Rapporten benytter eksterne data for å vise hvor stor andel av engasjementene med sikkerhet i fast eiendom som er eksponert mot risiko knyttet til havnivå, flom og skred.

Kompetanse

Kunnskap om bærekraft hos bankens medarbeidere er nøkkelen til godt bærekraftarbeid og rådgivning. I 2022 hadde FinAut bærekraft som et oppdateringstema for rådgivere som er autorisert i skadeforsikring og personforsikring. For alle kandidater som skal autoriseres, uavhengig av ordning, gjelder et kompetansekrav som dekker økt innsikt i grunnleggende bærekraftstematikk, klimarisiko, ESG-kriterier og EUs arbeid med bærekraftig finans.

Leveranser fra Eika som kan nevnes hvis banken har benyttet seg av dem:

- Eikas bærekraftuke
- Bærekraftkurs for alle roller i banken, lansert 2022
- Kurs om ESG-risiko
- Kurs med 4 filmer om ulike bærekrafttemaer
- Kurs om bærekraft i landbruket.

Gavemidler og sponsorater

Valdres Sparebank har ikke utarbeidet egne retningslinjer med tanke på bærekraft gjennom tildeling av gavemidler og sponsorater. Dette er noe som vil vurderes for fremtiden. Det kan eksempelvis være å reservere deler av gavemidlene for grønn omstilling, lokal verdiskaping eller prosjekter som bidrar til sosial utjevning.

Likestilling, mangfold og kunnskapsutvikling

Bærekraft handler også om bankens arbeid med egne medarbeidere. Bankens arbeid for å sikre likestilling og mangfold, og for å utvikle medarbeidernes kompetanse kan omtales som en del av bærekraftarbeidet. Dette handler om å sikre like muligheter for alle, men også om at bankens evne til å spille en relevant rolle i samfunnet blir bedre når sammensetningen av de organene som fatter beslutninger gjenspeiler samfunnet banken er til for.

I en bransje som utvikles raskt er det også viktig å sikre ansattes mulighet til å oppdatere seg og opprettholde relevansen og verdien av egen arbeidskraft. Det er igjen viktig, både for den enkelte arbeidstaker, og for bankens evne til å ivareta sin rolle i fremtiden.

Ikke-diskriminering

Det skal aldri finne sted diskriminering av kunder eller medarbeidere på grunn av alder, kjønn, rase, religion, nasjonalitet eller sivil status.

Korrupsjon

Banken har nulltoleranse for korrupsjon. Det gjelder både innad i organisasjonen, hos bankens kunder, i selskaper banken investerer i, hos våre fondsleverandører og hos leverandører til bankens egne innkjøp. Retningslinjer for å håndtere interessekonflikter foreligger, og alle medarbeidere skal gjennom årlig oppdatering for antikorrupsjon i Eika Skolen.

Egen drift og leverandører

God styring i egen drift er viktig for å begrense bankens klimaavtrykk og annen negativ påvirkning. Valdres Sparebank har siden 2022 vært sertifisert som Miljøfyrtårn etter kriteriene for finans, har egen bærekraftsansvarlig.

Forvaltning av egne midler

Bærekraftig forvaltning av egne midler er en naturlig del av et helhetlig bærekraftarbeid.

Valdres Sparebank har satt bort forvaltningen av bankens obligasjonsportefølje til Eika Kapitalforvaltning. Eika Kapitalforvaltning AS (EKF) opererer i henhold til norsk lov, men har i tillegg valgt å innrette investeringene etter en rekke internasjonalt anerkjente prinsipper og initiativer som omhandler bærekraft og samfunnsansvar.

Ved investeringsbeslutninger vurderer Eika Kapitalforvaltning AS et selskaps ESG-profil som et av kriteriene for utvelgelse. EKF følger også Statens Pensjonsfonds (Oljefondet) investeringsprofil, som har klare retningslinjer for ansvarlige investeringer.

I tillegg til å følge Norges Banks liste over ekskluderte selskaper, har Eika Kapitalforvaltning AS også valgt å ekskludere selskaper innen industriene: kull, tobakk og gambling. Eika Kapitalforvaltning AS har også ekskludert selskaper som produserer klasevåpen, kjernevåpen, landminer og salg av militært materiell til utvalgte stater fra vårt investeringsunivers.

Videre utelukker EKF selskaper basert på produktinvolvering som for eksempel palmeolje, pornografi og oljesand.

Finansiering

Banken benytter Eika Boligkreditt på deler av boligfinansieringen, Eika Boligkreditt har etablert et rammeverk for grønne obligasjoner, og utstedte en grønn OMF i 2021, dette ble revidert i 2024. Gjennom rammeverket får Valdres Sparebank tilgang til obligasjonsfinansiering i EKB, og derigjennom kan man finansiere de mest energieffektive boligene.

EKB gjennomførte i september 2022 sin andre vellykkede utstedelse av en grønn OMF på €500 millioner i euroobligasjonsmarkedet. Dette er nok en bekreftelse at Eika Alliansen kan oppnå langsiktig grønn finansiering i det internasjonale finansmarkedet. Med dette har vi finansiert 55 %-poeng av de grønne boliglånene overført til Eika Boligkreditt gjennom utstedelse av grønne obligasjoner.

Banken tilbyr nå grønne lån i flere kategorier:

- Boliglån
- Billån
- Rehabiliteringslån
- Leasing

Forsikring

Gjennom å tilby forsikring skaper vi forutsigbarhet og trygghet for kundene våre, og ivaretar kundens verdier. Bærekraft i forsikring handler om 3 viktige hensyn:

Skadeforebygging

Det mest bærekraftige for både samfunnet, kunden og forsikringsselskapet er å forhindre at skaden oppstår. Oppståtte skader er miljøbelastende ettersom det medgår ressurser til å reparere eller erstatte skadene. Eika Forsikring arbeider målrettet med skadeforebygging gjennom forsikringsvilkårene og gjennom informasjon og bistand til kundene.

Grønt skadeoppgjør

Samtidig vet man at skader oppstår. Derfor jobber Fremtind Forsikring aktivt med Skadeoppgjørs rolle innenfor bærekraftig omstilling. Partnere som utfører arbeidet skal kunne dokumentere gode prosesser på miljøledelse i det enkelte oppdraget, samt ha fokus og måltall på reparasjon fremfor bytte. I leverandøravtalene er det et krav om at alle leverandører som benyttes skal oppfylle minimumskrav til bærekraft og kvalitet. (Miljøfyrtårn, EMAS, ISO14001).

Ansvarlig forvaltning

Fremtind Forsikrings kundemidler og egen likviditet forvaltes av eksternt kapitalforvaltning, og er underlagt de samme ESG-standardene som selskapet benytter i sin øvrige forvaltning.

Åpenhetsloven

Valdres Sparebank er underlagt reglene i Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven), herunder plikten til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger. Valdres Sparebanks redegjørelse er publisert på bankens hjemmeside.

IKT

Det foreligger egen IT strategi 2024-2026 for banken og det er videre utarbeidet egen IKT instruks for banken.

Det gjennomføres årlig egen IT revisjon av eksternt part i banken, samt at tilsvarende gjennomføres hos våre kjerneleverandører. Styret behandler gjennomgang på området årlig. I tillegg skal det årlig gjennomføres ROS analyse innen IKT området.

Hovedkontor Slidre

Banken har 17 fast tilsatte ved avdelingen. Arbeid med utlån og skadeforsikringsporteføljen for person- og bedriftsmarkedet i Norge, sammen med administrative og øvrige banktjenester, utgjør mesteparten av arbeidsinnsatsen ved hovedkontoret.

Bankens hovedkontor har besøksadresse Slidrevegen 18, 2966 Slidre.

Avdeling Fagernes

Banken har fem fast tilsatte ved avdelingen. Arbeid med utlån og skadeforsikringsporteføljen for person- og bedriftsmarkedet i Norge, sammen med jevnt økende etterspørsel etter våre øvrige banktjenester, utgjør mesteparten av arbeidsinnsatsen ved avdelingen.

Bankens avdelingskontor har besøksadresse Jernbanevegen 16, 2900 Fagernes.

Avdeling Vang

Banken har seks fast tilsatte ved avdelingen. Arbeid med utlån og skadeforsikringsporteføljen for person- og bedriftsmarkedet i Norge, med tillegg av øvrige banktjenester, utgjør mesteparten av arbeidsinnsatsen ved avdelingen.

Bankens avdelingskontor har besøksadresse Tyinvegen 5171, 2975 Vang i Valdres.

Avdeling Bagn

Kontoret er oppe to dager i uken. Kontoret betjenes av en bredderådgiver og en kundevert, samt en medarbeider på rapportering. Bredderådgiver har sine øvrige arbeidsdager ved Fagernes-kontoret. Arbeid med utlån og skadeforsikringsporteføljen for person- og bedriftsmarkedet i Norge, med tillegg av øvrige banktjenester, utgjør mesteparten av arbeidsinnsatsen ved avdelingen. Bankens avdelingskontor har besøksadresse Storebruvegen 3, 2930 Bagn.

Valdres Eiendomskontor AS

Banken har eid 66,6 % av aksjene i Valdres Eiendomskontor AS, men valgte høsten 2024 å kjøpe resterende aksjer i eiendomskontoret. Med dette eier nå Valdres Sparebank 100 % av aksjene i selskapet. Kontoret hadde ved årsskiftet seks ansatte, hvorav fire er eiendomsmeglere; totalt 5,2 årsverk. I tillegg kommer visningsassistenter og fotograf.

Valdres Eiendomskontor AS har hovedkontor på Fagernes, og et avdelingskontor på Beitostølen. Eiendomskontoret er det eldste i Valdres, med over 40 år i markedet! Eiendomskontoret er blant de største i Valdres. Selskapet er tilknyttet Aktiv Eiendomsmegling, en landsdekkende meglerkjede, der mange kontorer eies eller samarbeider med de lokale alliansebankene i Eika.

Aktiv Eiendomsmegling tar samfunnsansvar ved å samarbeide med SOS Barnebyer. Samarbeidet med SOS Barnebyer har siden 2016 gitt mer enn flere tusen barn i 135 land muligheten til å vokse opp i et trygt og godt hjem med bedre fremtidsmuligheter.

Eika Alliansen

Valdres Sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS og en del av Eika Alliansen, som ved årsskiftet bestod av 46 selvstendige lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Med en samlet forvaltningskapital på over 500 milliarder kroner og 3500 ansatte, er Eika Alliansen en av de største og viktigste aktørene i det norske bankmarkedet.

Alliansebankene styrker lokalsamfunnet

De 46 lokalbankene i Eika Alliansen betjener 930.000 personkunder og 80.000 bedriftskunder gjennom nærmere 200 bankkontorer i over 120 kommuner. Bankene har kompetente og autoriserte rådgivere med personlig engasjement for sine kunder og lokalsamfunn. Med effektive rådgiverløsninger og gode kundeløsninger i den digitale hverdagsbanken, får kundene i en Eika-bank en unik kundeopplevelse. Deres lokale tilstedeværelse og denne samlede kundeopplevelsen er lokalbankenes viktigste konkurransefortrinn, noe som har resultert i noen av landets mest tilfredse kunder både i person- og bedriftsmarkedet. Alliansebankene bidrar til økonomisk vekst og trygghet for privatkunder og lokalt næringsliv over hele Norge.

Eika Gruppen styrker lokalbanken

Eikas kjernevirksomhet er å sikre alliansebankene moderne, kostnadseffektiv og sikker bankdrift gjennom gode produkt- og tjenesteleveranser. Dette inkluderer en komplett kjernebankløsning fra TietoEvry og annen bankinfrastruktur med de beste løsningene for både bankenes ansatte og kunder. Eika har et høyt kompetent miljø for utvikling og drift av digitale bank- og kundeløsninger, som i stor grad bidrar til bankenes konkurransekraft. Bankene prioriterer løsningene som skal utvikles, noe som bidrar til en god kundeopplevelse, høy sikkerhet og effektiv bankdrift, tilpasset stadig strengere regulatoriske krav.

Gjennom Eika får bankene og deres kunder tilgang til et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. Dette inkluderer forsikringsprodukter, kort- og smålansprodukter, spareprodukter i fond, samt eiendomsmegling gjennom Aktiv Eiendomsmegling.

I 2024 fusjonerte Eika Forsikring med Fremtind Forsikring, og Eika Kredittbank fusjonerte med Sparebank1 Kreditt, som ble Kredittbanken AS. Disse sammenslåingene styrker selskapenes konkurransekraft og bidrar til å styrke lokalbankene. Valdres Sparebank er medeier og distributør av produkter fra både Kredittbanken AS og Fremtind Forsikring, som leverer et bredt spekter av forsikringsprodukter.

Eika Kundesenter og Eika Servicesenter leverer tjenester som sikrer lokalbankene bedre kundeservice gjennom økt tilgjengelighet og effektiv kommunikasjon.

I tillegg tilbyr Eika kompetanseutvikling og opplæring gjennom Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice, depottjenester med Eika Depotservice, samt en rekke andre tjenester innen bærekraft, næringspolitikk, kommunikasjon, marked og merkevare. Alt for å ivareta lokalbankenes ulike behov.

Eika Boligkreditt sikrer lokalbanken langsiktig funding

Eika Boligkreditt er lokalbankenes boligkredittforetak, direkte eid av 59 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditts hovedformål er å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering. Selskapet har tillatelse til å finansiere sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Dette gir Eika Boligkreditt mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søke finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankene tilgang til langsiktig og gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften mot større norske og internasjonale banker.

Ved utgangen av tredje kvartal 2024 hadde Eika Boligkreditt en forvaltningskapital på om lag 120 milliarder kroner, og er en avgjørende bidragsyter til at lokalbankene oppnår redusert finansieringsrisiko og kan tilby konkurransedyktige vilkår på sine boliglån.

Utsikter for kommende år

Styret forventer et resultat for regnskapsåret 2025 vil ligge noe under nivået for det som ble resultatet for 2024. Bakgrunnen for dette er en forventning om noe lavere rentenetto i løpet av 2025, lavere provisjonsinntekter og lavere utbytte på strategiske investeringer. Man forventer at den positive kundeveksten vil fortsette i 2025.

Samtidig vil det være mer krevende for flere av de næringsdrivende med generelt høyere utgifter og kanskje noe lavere investeringslyst gjennom året. Dette gjenspeiles også i NHO sitt økonomibarometer, hvor bedriftene i Valdres nå er vesentlig mindre optimistiske enn hva som er tallene for Innlandet. Flere bedrifter har vært flinke til å både tilpasse seg et endret marked og bygget kapital for å møte urolige tider. Det knyttes spenning til effekten av en potensielt redusert styringsrente i 2024. Det ble antatt at ville se flere bedrifter uten tilhørighet i Valdres på markedet det kommende året i 2024 grunnet færre oppdrag på landsbasis, men dette har ikke materialisert seg. Man antar at dette nok heller ikke skjer i 2025, da bedrifter har hatt naturlig avskalling og færre fremmedarbeidere.

Det forventes tap på kredittengasjementer gjennom 2025 vil bli noe lavere enn i 2024, men at det fortsatt vil være krevende for mange som følge av det makroøkonomiske bilde.

For å opprettholde en tilfredsstillende inntjening fremover, må det i tillegg jobbes målrettet med økt salg gjennom god rådgiving for bankens øvrige produkter, samt en organisk vekst for banken.

Videre skal Valdres Sparebank fortsette å jobbe målrettet mot små og mellomstore bedrifter i Valdres, noe som har gitt mange nye bedriftskunder.

Konkurransen om lånekundene forventes fortsatt som tøff da de norske bankene har god kapitaldekning og investeringsviljen kommer til å være lavere. Samtidig vil endrede kapitaldekningsreglene for bankene i 2025 slå positivt ut for oss som standardmetodebanker slå positivt ut. Regelverksendringene blir innført i Norge

gjennom EØS-avtalen. Regelverksendringene vil gi standardmetodebanker med lav risiko en reduksjon i kapitalkravet, noe som gir rom for ytterligere vekst. Samlet sett vil regelverksendringene gi likere og mer rettferdige konkurransevilkår for banker i Norge.

Tilgjengelighet og lokal tilstedeværelse har gjennom året gitt oss en stadig sterkere markedsposisjon i vårt marked. Dette videreføres i 2025.

Banksektoren er sterkt regulert, og vil fremover få ytterligere nye regulatoriske endringer å forholde seg til. Dette er krevende for de fleste bankene. En fortsatt alliansetilknnytning i Eika Gruppen blir derfor sett på som sees på som svært viktig for Valdres Sparebank.

For å imøtekomme de økte regulatoriske kravene på en god måte, er Valdres Sparebanken avhengig av fortsatt god resultatutvikling fremover, og må jobbe aktivt med effektivisering og gevinstrealisering på leveranser fra Eika Gruppen.

Fortsatt god kundevekst er en viktig faktor for å få ned K/I, samt at veksten innen utlån må skje uten at bankens risiko øker.

På linje med tidligere år, har Valdres Sparebank gjennom 2024 hatt en balansert og god vekst uten at risikoen i porteføljen har økt vesentlig. Dette er en trend som det er viktig å opprettholde gjennom 2025 med godt kredittfaglig arbeid.

Gjennom deltakelse i Eika Alliansen oppnår Valdres Sparebank stordriftsfordeler innen IT-leveranser, teknologi og innkjøp. Dette gjør at vi har stordriftsfordeler gjennom alliansen, kombinert med smådriftsfordelene som sparebank.

Banken dekker gjennom alliansesamarbeidet våre kunders fremtidige behov innen sparing, kreditt, forsikring, betalingsformidling og tilknyttede tjenester overfor både privatmarkedet, jordbruket og små og mellomstore bedrifter. Valdres Sparebank sitt hovedmarked er Valdres, men at man i tillegg må hente vekst utenfor primærmarkedet vårt fremover.

Takk

Styret retter en stor takk til alle bankens medarbeidere for et godt samarbeid, og for medvirkning til videreutvikling og gode resultater i banken.

Videre vil styret rette en stor takk til bankens kunder og samarbeidspartnere for deres lojalitet og oppslutning om Valdres Sparebank gjennom 2024.

Styret erklærer etter beste overbevisning at regnskapet for 2024 er utarbeidet i samsvar med IFRS og gjeldende årsregnskapsforskrift, og at opplysningene som er gitt, gir et rettviseende bilde av foretakets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer for banken.

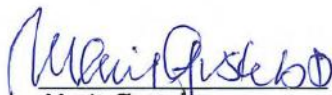
Styret bekrefter videre at forutsetningene for fortsatt drift er til stede, og at dette er lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet. Banken har en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Styret ser frem til å videreføre det gode samspillet, både internt og eksternt, og ser frem til å jobbe aktivt med å videreutvikle banken i et samspill med ledelse, medarbeidere, kunder og Valdres-samfunnet.

Styret i Valdres Sparebank – Slidre 06.03.2025

Steinar Trøen
Styrets leder

Marit Øvstebø
Nestleder

Håkon Olav Hovrud
Styremedlem

Tove Stubbene
Styremedlem

Asbjørn Vedvik Jensen
Styremedlem

Kristine Kvame
Ansattevalgt medlem

Arnfinn Helge Kvam
Adm. Banksjef

Resultatregnskap

Ordinært resultat - Tall i tusen kroner	Noter	Morbank		Konsern	
		2024	2023	2024	2023
Renteinntekter målt til effektiv rentes metode		149.177	118.913	149.038	118.862
Renteinntekter fra øvrige eiendeler		19.681	17.161	19.681	17.161
Rentekostnader og lignende kostnader		82.789	56.563	82.788	56.459
Netto renteinntekter	Note 18	86.070	79.512	85.931	79.565
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		14.105	15.424	14.105	15.424
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		1.807	2.038	1.807	2.038
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		3.891	5.399	3.891	5.399
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter		533	-225	983	110
Andre driftsinntekter		124	163	11.050	10.557
Netto andre driftsinntekter	Note 19	16.847	18.724	28.222	29.452
Lønn og andre personalkostnader	Note 20	23.594	20.266	29.593	26.143
Andre driftskostnader	Note 21	25.370	27.118	30.401	32.106
Avskrivninger og nedskrivninger på varige og immaterielle eiendeler	Note 29	2.380	2.262	2.439	2.322
Sum driftskostnader før kredittap		51.344	49.645	62.433	60.572
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	Note 11	7.935	1.690	7.935	1.690
Resultat før skatt		43.637	46.901	43.785	46.756
Skattekostnad	Note 22	10.168	10.830	10.168	10.830
Resultat av ordinær drift etter skatt		33.470	36.071	33.617	35.926
<i>Andre inntekter og kostnader - Tall i tusen kroner</i>					
Verdiendring egenkapitalinstrument til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Note 27	-2.265	11.363	-2.265	11.363
Sum poster som ikke vil bli klassifisert over resultatet		-2.265	11.363	-2.265	11.363
Sum andre inntekter og kostnader		-2.265	11.363	-2.265	11.363
Totalresultat		31.205	47.434	31.352	47.289
Majoriteten sin andel av resultatet i perioden etter skatt		33.470	36.071	33.617	36.086
Minoriteten sin andel av resultatet i perioden etter skatt		-	-	-	-160
<i>Totalresultat</i>					
Majoriteten sin andel av totalresultatet i perioden		31.205	47.434	31.352	47.449
Minoriteten sin andel av totalresultatet i perioden		-	-	-	-160

Balanse

Tall i tusen kroner	Noter	Morbank		Konsern	
		2024	2023	2024	2023
Kontanter og kontantekvivalenter	Note 23-24	75.856	73.371	75.856	73.371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	Note 23-24	38.906	77.016	38.906	77.016
Utlån til og fordringer på kunder	Note 6-13, 23-24	2.584.744	2.423.934	2.583.344	2.423.287
Rentebærende verdipapirer	Note 25	370.576	365.172	370.576	365.172
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	Note 26-27	103.683	99.835	103.688	99.840
Eierinteresser i konsernselskaper	Note 28	550	250	-	-
Varige driftsmidler	Note 29, 38	10.637	12.809	10.709	12.940
Andre eiendeler	Note 30	3.024	3.319	6.830	5.677
Sum eiendeler		3.187.976	3.055.706	3.189.910	3.057.303

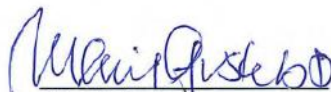
Balanse - Gjeld og egenkapital

Tall i tusen kroner	Noter	Morbank		Konsern	
		2.024	2.023	2.024	2.023
Innlån fra kredittinstitusjoner	Note 31	20.003	15.183	20.003	15.183
Innskudd og andre innlån fra kunder	Note 32	2.704.511	2.637.268	2.704.053	2.636.836
Annen gjeld	Note 34, 38	15.501	12.110	17.597	14.043
Betalbar skatt	Note 22	11.539	11.084	11.539	11.084
Andre avsetninger	Note 10-11	1.276	5.891	1.276	5.891
Ansvarlig lånekapital	Note 33	30.272	-	30.272	-
Sum gjeld		2.783.102	2.681.536	2.784.740	2.683.036
Fond for urealiserte gevinster		61.104	63.369	61.104	63.369
Sparebankens fond		343.671	310.701	343.967	310.682
Gavefond		100	100	100	100
Minoritetsandel		-	-	-	116
Sum opptjent egenkapital		404.874	374.170	405.170	374.267
Sum egenkapital		404.874	374.170	405.170	374.267
Sum gjeld og egenkapital		3.187.976	3.055.706	3.189.910	3.057.303

Styret i Valdres Sparebank – Slidre 06.03.2025

Steinar Trøen
Styrets leder

Marit Øvstebø
Nestleder

Håkon Olav Hovrud
Styremedlem

Tove Stubbene
Styremedlem

Asbjørn Vedvik Jensen
Styremedlem

Kristine Kvame
Ansattvalg medlem

Arnfinn Helge Kvam
Adm. Banksjef

Egenkapitaloppstilling

Morbank

Opptjent egenkapital

Tall i tusen kroner	Sparebankens fond	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2023	310.701	100	63.369	-	374.170
Resultat av ordinær drift etter skatt	33.470	-	-	-	33.470
Verdiendring rentebærende verdipapirer over andre inntekter og kostnader	-	-	-2.265	-	-2.265
Totalresultat 31.12.2024	33.470	-	-2.265	-	31.205
Realisert gevinst/tap omfordelt fra fond for urealiserte gevinster	-	-	-	-	-
Avsatt til gaver	-500	-	-	-	-500
Egenkapital 31.12.2024	343.671	100	61.104	-	404.874
Egenkapital 31.12.2022	274.856	100	52.279	-	327.236
Resultat av ordinær drift etter skatt	36.071	-	-	-	36.071
Verdiendring rentebærende verdipapirer over andre inntekter og kostnader	-	-	11.363	-	11.363
Totalresultat 31.12.2023	36.071	-	11.363	-	47.434
Realisert gevinst/tap omfordelt fra fond for urealiserte gevinster	274	-	-274	-	-
Avsatt til gaver	-500	-	-	-	-500
Egenkapital 31.12.2023	310.701	100	63.369	-	374.170

Konsern

Opptjent egenkapital

Tall i tusen kroner	Sparebankens fond	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Ikke-kontrollerende eierinteresser	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2023	310.682	100	63.369	116	374.267
Resultat av ordinær drift etter skatt	33.617	-	-	-	33.617
Verdiendring rentebærende verdipapirer over andre inntekter og kostnader	-	-	-2.265	-	-2.265
Totalresultat 31.12.2024	33.617	-	-2.265	-	31.352
Realisert gevinst/tap omfordelt fra fond for urealiserte gevinster	-	-	-	-	-
Andre egenkapitaltransaksjoner	-334	-	-	-116	-450
Egenkapital 31.12.2024	343.967	100	61.104	-	405.170
Egenkapital 31.12.2022	274.821	100	52.279	277	327.478
Resultat av ordinær drift etter skatt	36.086	-	-	-160	35.926
Verdiendring rentebærende verdipapirer over andre inntekter og kostnader	-	-	11.363	-	11.363
Totalresultat 31.12.2023	36.086	-	11.363	-160	47.289
Realisert gevinst/tap omfordelt fra fond for urealiserte gevinster	274	-	-274	-	-
Avsatt til gaver	-500	-	-	-	-500
Egenkapital 31.12.2023	310.682	100	63.369	116	374.267

Kontantstrømoppstilling

DIREKTE METODE

Tall i tusen kroner

	Morbank		Konsern	
	2024	2023	2024	2023
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter				
Netto utbetaling av lån til kunder	-167.520	-169.980	-166.768	-169.365
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	143.041	115.408	143.041	115.408
Vederlag og oppdragsinntekter	-	-	10.925	10.393
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	67.243	105.414	67.269	105.549
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-78.126	-52.278	-78.126	-52.278
Oppdragsutbetaling	-	-	-1.585	-1.820
Renter på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4.563	3.047	4.563	3.047
Kjøp og salg av sertifikat og obligasjoner	-5.360	27.517	-5.360	27.517
Renteinnbetalinger på sertifikat og obligasjoner	18.987	16.957	18.987	16.957
Netto provisjonsinnbetalinger	12.298	13.386	12.298	13.386
Utbetalinger til drift	-49.888	-49.143	-59.549	-58.034
Betalt skatt	-11.254	-7.087	-11.254	-7.087
Utbetalte gaver	-500	-500	-500	-500
A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-66.515	2.741	-66.058	3.173
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter				
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-208	-3.437	-208	-3.437
Innbetaling fra salg av langsiktige investeringer i verdipapirer	0	4.564	0	4.564
Utbetaling ved kjøp av langsiktig investering i verdipapirer	-5.444	-6.350	-5.444	-6.350
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	3.891	5.399	3.891	5.399
B Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	-1.761	176	-1.761	176
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter				
Leieutbetalinger balanseførte leieforpliktelser	-1.129	-1.138	-1.129	-1.138
Innbetaling ved lån fra kredittinstitusjoner	20.000	-	20.000	-
Utbetaling ved forfall lån fra kredittinstitusjoner	-15.000	-	-15.000	-
Renteutbetalinger på lån fra kredittinstitusjoner	-1.220	-664	-1.220	-664
Innbetaling ved utstedelse av ansvarlig lån	30.000	-	30.000	-
C Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet	32.651	-1.802	32.651	-1.802
A + B + C Netto endring likvider i perioden	-35.625	1.115	-35.167	1.547
Likviditetsbeholdning 1.1	150.387	149.272	150.387	149.272
Likviditetsbeholdning 31.12	114.762	150.387	115.220	150.819
Kontanter og kontantekvivalenter i konsernet 31.12	-	-	-458	-432
Netto likviditetsbeholdning	114.762	150.387	114.762	150.387
Likvidetsbeholdning spesifisert:				
Kontanter og kontantekvivalenter	75.856	73.371	75.856	73.371
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	38.906	77.016	38.906	77.016
Likviditetsbeholdning	114.762	150.387	114.762	150.387

Nøkkeltall

Nøkkeltall er annualisert der ikke annet er spesifisert

2024

2023

Nøkkeltall er angitt for morbank

Resultat

Kostnader i % av totale inntekter (eskl. VP)	52,13 %	53,35 %
Andre inntekter i % av totale inntekter (eskl. VP)	12,61 %	14,56 %
Innskuddsmargin hittil i år	1,80 %	2,09 %
Utlånsmargin hittil i år	0,97 %	0,73 %
Netto rentemargin hittil i år	2,77 %	2,69 %
Egenkapitalavkastning ¹	8,01 %	13,53 %
¹ Basert på totalresultat, egenkapitalen er justert for hybridkapital		
Egenkapitalavkastning ¹	8,59 %	10,29 %
¹ Basert på resultat av ordinær drift etter skatt		
Resultat etter skatt i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital	1,08 %	1,22 %

Balanse

Andel av utlån til BM av totale utlån på balansen	19,97 %	20,38 %
Andel lån overført til EBK - kun PM	7,01 %	6,15 %
Innskuddsdekning	103,97 %	108,25 %
Innskuddsvekst (12mnd)	2,55 %	4,62 %
Utlånsvekst (12 mnd)	6,77 %	7,49 %
Utlånsvekst inkl. EBK (12 mnd)	7,61 %	8,02 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	3.105.116	2.955.850
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) inkl. EBK	3.252.649	3.061.608

Nedskrivninger på utlån og mislighold

Resultatførte tap i % av gjennomsnittlig brutto utlån	0,31 %	0,07 %
Tapsavsetninger i % av brutto utlån	0,64 %	0,51 %

Soliditet¹

Ren kjernekapitaldekning	21,62 %	21,79 %
Kjernekapitaldekning	21,73 %	21,89 %
Kapitaldekning	23,53 %	22,02 %
Uvektet kjernekapitalandel	11,17 %	10,93 %

¹ Inklusiv konsolidering av samarbeidsgrupper

Likviditet

LCR	184	194
NSFR	140	140

Noter

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

GENERELL INFORMASJON

Banken tilbyr banktjenester for person- og bedriftsmarkedet i Norge. Bankens hovedkontor har besøksadresse Slidrevegen 18, 2966 Slidre.

Regnskapet for 2024 ble godkjent av styret i Valdres Sparebank 06.03.2025.

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med Forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak («årsregnskapsforskriften»). Banken har valgt å utarbeide regnskapet etter årsregnskapsforskriften § 1-4, 1. ledd b) for konsernregnskapet og 2. ledd b) for selskapsregnskapet, hvilket innebærer at regnskapet utarbeides i samsvar med IFRS med mindre annet følger av forskriften.

I henhold til årsregnskapsforskriften har selskapet valgt å regnskapsføre utbytte og konsernbidrag fra datterselskap i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

Regnskapet er presentert i norske kroner, som er bankens og datterselskapets funksjonelle valuta. Alle tall er vist i hele tusen, med mindre annet er spesifikt angitt.

Tall i noter er angitt for konsern hvis ikke annet er presisert i den enkelte note, når tall for morbank og konsern er sammenfallende eller uvesentlig forskjellige.

NYE STANDARDER OG FORTOLKNINGER SOM ER TATT I BRUK FRA OG MED REGNSKAPSÅRET 2024

Det er ingen nye standarder eller fortolkninger som er tatt i bruk fra og med regnskapsåret 2024 som har hatt en vesentlig påvirkning på bankens årsregnskap.

IFRS 18 vil erstatte IAS 1 Presentasjon av finansregnskap, og introdusere nye krav som skal bidra til å oppnå sammenlignbarhet på tvers av selskaper. Selv om IFRS 18 ikke vil påvirke innregningen eller målingen av poster i regnskapet, forventes endringer knyttet til bankens presentasjon av resultatoppstillingen.

SAMMENDRAG AV VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER

KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Det konsoliderte regnskapet omfatter morbanken og dets datterselskap som vist i note 28.

Konsernregnskapet er utarbeidet som om konsernet var en økonomisk enhet.

Konsernregnskapet omfatter sparebanken og datterselskap hvor banken alene, eller sammen med andre, eier mer enn 50 % og/eller har bestemmende innflytelse.

Konserninterne saldoer og eventuelle urealiserte gevinster og tap eller inntekter og kostnader knyttet til konserninterne transaksjoner, elimineres ved utarbeidelsen av konsernregnskapet.

Datterselskap blir konsolidert fra den dagen kontroll oppstår, og blir dekonsolidert når kontroll opphører.

SEGMENTINFORMASJON

Driftssegmenter blir ikke rapportert.

INNETKTSFØRING

Renteinntekter og rentekostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost innregnes i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentes metode. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Metoden innebærer løpende inntektsføring av nominelle renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyr. Dersom et utlån er nedskrevet som følge av verditap (inngår i steg 3), inntektsføres renteinntekter som effektiv rente, beregnet på nedskrevne forventede kontantstrømmer. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende.

Renteinntekter på finansielle instrumenter klassifisert som utlån inkluderes på linjen for netto renteinntekter.

Gebyrer og provisjoner resultatføres etter hvert som tjenesten ytes. Gebyrer for etablering av låneavtaler inngår i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost og inntektsføres under netto renteinntekter etter effektiv rentemetode. I andre driftsinntekter inngår blant annet gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester.

Leieinntekter inntektsføres løpende etter hvert som de opptjenes.

Utbytte fra investeringer resultatføres på tidspunkt utbyttet er vedtatt i generalforsamlingen.

FINANSIELLE INSTRUMENTER – KLASSIFISERING

Klassifisering av finansielle instrumenter foretas på grunnlag av formålet med anskaffelsen og instrumentets karakteristika.

Finansielle eiendeler klassifiseres som:

- Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost (AC)
- Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi med verdiendring over ordinært resultat (FVTPL)
- Finansielle instrumenter over utvidet resultat (FVOCI)

Finansielle forpliktelser klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

For ordinære gjeldsinstrumenter bestemmes målekategorien etter formålet med investeringen. Gjeldsinstrumenter som inngår i en portefølje med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, skal måles til amortisert kost.

Gjeldsinstrumenter som inngår i en portefølje med formål om å både motta kontantstrømmer og foreta salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (FVOCI), med renteinntekt, valutaomregningseffekter og nedskrivninger presentert over ordinært resultat.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (FVOCI) kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold (Fair Value Option/FVO). Renteinstrumenter i øvrige forretningsmodeller skal måles til virkelig verdi over resultat.

Valg av forretningsmodell

Banken har på visse vilkår anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt AS, men dette gjøres kun unntaksvis og kun til mindre verdier. Utlån til og fordring på kunder, til både Privatmarkedet (PM) og Bedriftsmarkedet (BM), inngår følgelig i en portefølje som holdes med formål å kun motta kontraktsmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, og måles derfor til amortisert kost (AC).

Innlån og andre finansielle forpliktelser

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene innskudd fra og forpliktelser overfor kunder.

Utstedt ansvarlig lån har prioritet etter all annen gjeld, og innregnes og måles på samme måte som øvrig verdipapirgjeld. Øvrig finansiell gjeld måles til amortisert kost hvor forskjeller mellom mottatt beløp fratrukket transaksjonskostnader og innløsningsverdi fordeles over låneperioden ved bruk av effektiv rentes metode.

FINANSIELLE INSTRUMENTER - MÅLING

Første gangs innregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Alle finansielle instrumenter måles til virkelig verdi på handelsdagen ved første gangs innregning. Transaksjonskostnader som er direkte henførbare til etableringen av eiendelen/forpliktelsen medtas i kostprisen for alle finansielle instrumenter som ikke er klassifisert til virkelig verdi med verdiendringer over ordinært resultat.

Etterfølgende måling - måling til virkelig verdi

For alle finansielle instrumenter som omsettes i et aktivt marked benyttes den noterte prisen innhentet enten fra en børs, megler eller et prissettingsbyrå. For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettelsesmetode. Slike verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til virkelig verdi av et annet instrument som praktisk talt er det samme, diskontert kontantstrømsberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, så benyttes disse.

Alle endringer i virkelig verdi innregnes direkte i resultatregnskapet med mindre eiendelen er klassifisert som finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI).

Etterfølgende måling - måling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost, og inntektene/kostnadene beregnes ved bruk av instrumentets effektive rente. Amortisert kost fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke direkte betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med den effektive renten med fradrag for avsetning for forventede tap.

Etterfølgende måling - måling av finansielle garantier

Utstedte finansielle garantier vurderes til virkelig verdi, som ved første gangs regnskapsføring anses å være

mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av mottatt vederlag for garantien med fradrag for eventuelle resultatførte amortiseringer og forventet tap beregnet etter reglene for nedskrivning av finansielle eiendeler.

NEDSKRIVNING AV FINANSIELLE EIENDELER

Modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader. I tillegg er også lånetilsagn som ikke måles til virkelig verdi over resultatet, finansielle garantikontrakter, kontraktseiendeler og fordringer på leieavtaler omfattet.

Et finansielt instrument som ikke er kreditforringet vil ved førstegangs balanseføring få en avsetning for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap, og klassifiseres i steg 1.

12-måneders forventet tap er nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til mislighold som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen, vurdert som sannsynligheten for mislighold over gjenværende levetid for en eiendel eller gruppe av eiendeler, er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning skal, det gjøres en tapsavsetning tilsvarende nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over hele den forventede levetiden til eiendelen, og eiendelen skal reklassifiseres til steg 2.

For utlån klassifisert i henholdsvis steg 1 og 2 beregnes renten basert på brutto balanseført verdi og avsetningen for tap er normalt modellbasert.

Dersom det oppstår en kredittforringelse, skal instrumentet flyttes til steg 3. Renteinntekter innregnes da basert på netto balanseført verdi og tapsavsetningen settes normalt på individuell basis. For ytterligere beskrivelse av nedskrivningsmodellen henvises det til note 5.

Konstatert tap

Tap anses som konstatert ved stadfestet akkord eller konkurs, ved at utleggsforretninger ikke har ført fram, ved rettskraftig dom, eller for øvrig ved at banken har gitt avkall på hele eller deler av engasjementet, eller at engasjementet vurderes som tapt av banken. Bankens fraregner engasjementet i balansen når det konstateres tapt. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte avsetninger føres mot avsetningene. Konstaterte tap uten dekning i avsetningene samt over- eller underdekning i forhold til tidligere avsetninger resultatføres. Se note 11 for ytterligere informasjon knyttet til totalt utestående beløp som er konstatert / fraregnet i balansen.

FINANSIELLE INSTRUMENTER – FRAREGNING OG MODIFISERING

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjellige fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført beløp resultatføres over ordinært resultat.

OVERTAGELSE AV EIENDELER

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art. Etterfølgende verdivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen.

SIKRINGSBOKFØRING

Valdres Sparebank benytter ikke sikringsbokføring.

MOTREGNING

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser motregnes og presenteres bare når banken har en juridisk håndhevbar rett til å motregne og når banken har til hensikt å gjøre opp på nettogrunnlag.

Inntekter og kostnader motregnes ikke med mindre det kreves eller tillates i henhold til IFRS.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Regnskapet presenteres i norske kroner, som er bankens funksjonelle valuta.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre, og er vurdert til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost for varige driftsmidler er kjøpspris, inkludert avgifter /skatter og kostnader direkte knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres. Øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler, blir balanseført. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris over driftsmidlenes brukstid.

NEDSKRIVNING AV VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Ved hvert rapporteringstidspunkt og dersom det foreligger indikasjoner på fall i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler verdi, vil eiendelenes gjenvinnbare beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi med fratrukk av salgskostnader og bruksverdi.

Eiendelens balanseførte verdi nedskrives dersom balanseført verdi er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp.

LEIEAVTALER

Bankens leieavtaler som er vesentlige (totalverdi over USD 5000) og har en varighet utover 12 måneder, regnskapsføres i samsvar med IFRS 16. Leieavtaler som ikke regnskapsføres i samsvar med IFRS 16, innregnes løpende som andre driftskostnader. For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel

Banken har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsansvendelse. Leieperioden er beregnet basert på avtalens varighet tillagt eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvet. Beregning av nåverdi av leieforpliktelse inkluderer elementer som fast leie justert for indeksreguleringer i leiekontraktene. Eventuelle opsjoner i leieavtalen og/eller utgifter forbundet med utkjøpsklausuler før endelig kontraktsutløp er medregnet i leieforpliktelsen dersom det er sannsynlig at opsjon eller klausul vil bli benyttet. Diskonteringsrente for leieavtaler er fastsatt ved å anvende leietakers marginale lånerente, det vil si den rentesats en leietaker i et lignende økonomisk miljø måtte betale for å lånefinansiere, i en tilsvarende periode og med tilsvarende sikkerhet, de midler som er nødvendige for en eiendel av lignende verdi som bruksretteeiendelen. Renten hensyntar både risikofri rente, kredittrisiko og leiespesifikt påslag, herunder sikkerhet/pant i leieavtalen. Renten vil tilpasses den faktiske leiekontraktens varighet, type eiendel etc.

Ved etterfølgende målinger måles leieforpliktelsen til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Leieforpliktelsen måles på nytt når det skjer en endring i fremtidige leiebetalinger som oppstår som følge av endring i en indeks, eller hvis banken endrer vurdering om den vil utøve forlengelses- eller termineringsopsjoner. Når leieforpliktelsen måles på nytt på denne måten, foretas en tilsvarende justering av balanseført verdi av bruksretten, eller blir ført i resultatet dersom den balanseførte verdien av bruksretten er redusert til null.

Ved første gangs innregning i balansen måles bruksretten til anskaffelseskost, dvs. leieforpliktelsen (nåverdi av leiebetalingene) pluss forskudsleiepluss og eventuelle direkte anskaffelseskostnader. I etterfølgende perioder måles bruksretten ved anvendelse av en anskaffelsesmodell.

Bruksrettighetene er i balansen presentert som en del av «Varige driftsmidler», mens leieforpliktelsene presenteres som «Andre avsetninger» i balansen. Bruksrettigheter som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

ØVRIGE FORPLIKTELSER

Avsetning til forpliktelser blir foretatt når banken har en forpliktelse basert på en tidligere hendelse, det er sannsynlig at forpliktelsen vil bli oppgjort finansielt og forpliktelsen kan estimeres pålitelig.

SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld, samt underskudd til fremføring.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidige skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres, eller når den utsatte skatten skal gjøres opp.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner, med unntak av konsernbidrag fra mor- eller søsterselskap som blir resultatført.

Formueskatt er klassifisert som annen driftskostnad, dette i samsvar med krav etter IFRS.

PENSJONER OG PENSJONSFORPLIKTELSER

Banken har en innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte.

Innskuddsbasert ordning

En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor banken betaler faste bidrag til en juridisk enhet som investerer midlene på vegne av medlemmene i ordningen. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnader når de forfaller, og banken har ingen ytterligere langsiktige forpliktelser knyttet til ordningen.

Avtalefestet førtidspensjon

AFP ordningen blir regnskapsmessig behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er tatt hensyn til i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med utgangspunkt i kontantstrømmer fra operasjonelle -, investerings-, og finansieringsaktiviteter etter direkte metode. Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som alle inn- og utbetalinger knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder og kredittinstitusjoner, inn- og utbetalinger fra kortsiktige verdipapirer, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra langsiktige verdipapirtransaksjoner, - samt investeringer i driftsmidler og eiendommer. Kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av ansvarlige lån og obligasjonsgjeld og egenkapital er definert som finansieringsaktiviteter. Likvider omfatter kontanter, fordringer på Norges Bank og kortsiktige fordringer på kredittinstitusjoner.

NOTE 2 – ANVENDELSE AV ESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Utarbeidelse av regnskap i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen i en del tilfeller tar forutsetninger, og må anvende estimater og skjønnsmessige vurderinger. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende, og er basert på historiske erfaringer og forutsetninger om fremtidige hendelser som anses sannsynlige på balansedagen. Det er knyttet usikkerhet til de forutsetninger og forventninger som ligger til grunn for anvendte estimater og skjønnsmessige vurderinger. Faktiske fremtidige utfall kan avvike fra estimatene og forutsetningene.

NEDSKRIVNING PÅ UTLÅN OG GARANTIER

For individuelt vurderte utlån og for grupper av utlån som er identifisert som usikre, foretas det en beregning for å fastslå en verdi på utlånet eller på grupper av utlån. Store og spesielt risikable, samt kreditt-forringede engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt og senest etter 90 dager, eller dersom de har en særdeles dårlig betalingshistorikk. Beregningen forutsetter at det benyttes størrelser som er basert på vurderinger, og disse påvirker godheten i den beregnede verdi.

Steg 3 nedskrivninger (individuelle nedskrivninger)

Dersom det foreligger objektive bevis på at en kredittforringelse har inntruffet for utlån vurdert til amortisert kost beregnes tapet som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med utlånets opprinnelige effektive rentesats. Estimering av fremtidig kontantstrøm gjøres på grunnlag av erfaringsdata og skjønn relatert til sannsynlige utfall for blant annet markedsutvikling og konkrete forhold for det enkelte engasjement, herunder erfaringsdata for låntagers evne til å håndtere en presset økonomisk situasjon. Ved verddivurderingen av nedskrivning på utlån hefter det usikkerhet ved identifiseringen av utlån som skal nedskrives, estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer, samt verddivurdering av sikkerheter.

Steg 1 og 2 nedskrivninger (statistiske nedskrivninger)

Engasjementer som ikke er individuelt nedskrevet, inngår i beregning av statistiske nedskrivninger på utlån og garantier. Nedskrivning beregnes på grunnlag av utviklingen i kundenes risikoklassifisering og tapserfaring for de respektive kundegrupper (PD og LGD), samt konjunktur- og markedsutvikling (makroforhold). Se ytterligere beskrivelser i avsnittet Nedskrivningsmodell i banken i note 5. Den statistiske modellen for beregning av «Expected credit losses» (ECL) på engasjementene bygger på flere kritiske forutsetninger, herunder misligholdssannsynlighet, tap ved mislighold, forventet levetid på engasjementene og makro utvikling. På grunn av betydelig estimatusikkerhet er det krav til å vise sensitivitetsanalyser gitt endring i ulike parametere, og dette fremgår av note 13.

VIRKELIG VERDI FOR FINANSIELLE EIENDELER

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke er notert i et aktivt marked (nivå 2 og 3) er verdsatt ved bruk av verdsettelsesteknikker, slike verdsettelse vil være beheftet med usikkerhet. Verdsettelsesteknikker (for eksempel modeller) som er benyttet for å bestemme virkelig verdi, vurderes periodisk opp mot utvikling i verdi av lignende instrumenter og gjennomførte transaksjoner i samme papir. I den grad det er praktisk mulig benyttes observerbare data, men på områder som kredittrisiko volatilitet og korrelasjoner må det benyttes estimater. Endring i forutsetningene om disse faktorene kan påvirke virkelig verdi på finansielle instrumenter.

Se note 24 for sensitivitetsberegninger.

NOTE 3 – RISIKOSTYRING

RISIKOSTYRING

Bankens forretningsaktiviteter fører til at virksomheten er eksponert for en rekke finansielle risikoer. Bankens målsetting er å oppnå en balanse mellom avkastning og risiko, og å minimere potensielle negative virkninger på bankens finansielle resultat. Bankens finansielle risikostyring er etablert for å identifisere og analysere disse risikoene, samt å etablere passende risikorammer og -kontroller, og å overvåke overholdelsen gjennom bruk av pålitelige og oppdaterte informasjonssystemer. Banken vurderer jevnlig de etablerte retningslinjene for risikostyring og systemet som er etablert for å sikre at endringer i produkter og markeder blir reflektert i risikorammene.

Ansvar for bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre og ledelsen. Styret vedtar bankens mål og rammestruktur innenfor alle risikoområder, herunder retningslinjer for styring av risiko.

Administrerende banksjef har ansvaret for bankens samlede risikostyring. Alle ledere i banken har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med banken sin vedtatte risikoprofil.

Risikoeksponering og risikoutvikling følges opp og rapporteres periodisk til bankens styre og ledelse. Styret blir forelagt en årlig gjennomgang av internkontrollen og en vurdering av de risikoer banken eksponeres for.

RISIKOKATEGORIER

Hovedrisikokategoriene for banken er:

Kredittrisiko

Banken tar kredittrisiko, som er risikoen for at motparten vil påføre banken et tap ved ikke å gjøre opp bankens tilgodehavende. Kreditteksponering er primært knyttet til utestående lån. Det er også kredittrisiko knyttet til "off-balance" finansielle instrumenter som lånetilsagn, ubenyttet kreditt og garantier.

Se note 5-13 for vurdering av kredittrisiko.

Likviditetsrisiko

Risikoen for at banken ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden øker vesentlig. I dette inngår også risiko for at banken ikke er i stand til å finansiere utlansvekst.

Likviditetsstyringen tar utgangspunkt i bankens overordnede likviditetspolicy vedtatt av styret. Likviditetspolicyen gjennomgås minimum årlig. Bankens rammer og retningslinjer for likviditetsrisiko gjenspeiler bankens konservative risikoprofil. Bankens innskudd består primært av innskudd fra helkunder i bankens markedsområde. Likviditetsområdet overvåkes løpende, og utviklingen i likviditetsrisiko rapporteres til styret hvert kvartal.

Se note 14 for vurdering av likviditetsrisiko.

Markedsrisiko

Banken er eksponert for markedsrisiko, som er risikoen for at virkelig verdi av framtidige kontantstrømmer knyttet til finansielle instrumenter vil endres pga. endringer i markedspriser. Markedsrisiko er knyttet til åpne posisjoner i rente-, valuta og aksjeprodukter som er eksponert mot endrede markedspriser og endringer i volatiliteten til priser som rentesatser, kredittspreader, valutakurser og aksjepriser.

Styring av markedsrisiko tar utgangspunkt i styrevedtatt policy for markedsrisiko hvor det er satt rammer for eksponering innen ulike risikokategorier. Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til styre og ledelse.

Banken har forvaltningsavtale med Eika Kapitalforvaltning, som ivaretar forvaltning av bankens obligasjonsportefølje. Gjennom rapporter fra forvalter og egne vurderinger har banken god mulighet til å styre og kontrollere bankens markedsrisiko.

Se note 24-27 for vurdering av markedsrisiko.

Operasjonell risiko

Risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil i prosesser og systemer, feil begått av ansatte, eller eksterne hendelser. Styring av operasjonell risiko tar utgangspunkt i bankens policy for operasjonell risiko og internkontroll. Det gjennomføres risikovurderinger både på overordnet nivå, men også innenfor ulike prosesser som banken til enhver tid er eksponert for. Hendelser som har påvirket, eller kan påvirke bankens lønnsomhet og/eller omdømme, følges systematisk opp. I tillegg til at det årlig foretas en omfattende gjennomgang av vesentlige operasjonelle risikoer og kontrolltiltak, foretar ledelsen en løpende vurdering av operasjonelle risikohendelser og iverksetter ytterligere risikoreducerende tiltak ved behov. Det foretas løpende rapportering av operasjonelle tapshendelser og internkontrollavvik til ledelse og styret. Rammeverk for operasjonell risiko overvåkes månedlig og utviklingen rapporteres kvartalsvis til styret i egen risikorapport.

ESG risiko

Risiko relatert til miljø, samfunnsansvar og selskapsstyring inngår i ESG risiko. Deriblant også klimarisiko. Klimarisiko omfatter risiko for økt kredittrisiko og finansielle tap for banken som følge av klimaendringer. Banken foretar årlig gjennomgang av risiko i banken der ESG og klimarisiko inngår.

Det er først og fremst relatert til utlån til bedriftsmarked at det er identifisert at banken er utsatt for klimarisiko. Alle bankens næringsengasjementer gjennomgår bærekraftsvurdering når det etableres nye engasjementer i form av lån og kreditter. Dette er både relatert til fysisk risiko, men også overgangsrisiko fra dagens situasjon til et lavutslippssamfunn. Derfor er vurdering av bærekraft og klimarisiko integrert i bankens kredittprosess.

Da banken ikke er eksponert mot blant annet olje og gassnæringen anses næringseiendom, bygg og anlegg, samt landbruk å være de sektorer som har høyest iboende klimarisiko i bankens portefølje. Samtidig er det store muligheter for positiv påvirkning i disse bransjene, og banken bygger kompetanse på område for å bli enda bedre rådgivere innen ESG-området.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er når betydelige risiko kommer fra at man har eksponering mot debitorer eller verdipapirer med liknende økonomiske egenskaper, eller fra kunder som er involvert i sammenliknbare aktiviteter der disse likhetene kan gjøre at de samtidig får problemer med å holde betalingsforpliktelsene sine, eller at verdiene svinger i takt slik at hvis en kunde får problemer vil potensielt mange kunder få problemer pga. likheten.

For å vurdere og styre konsentrasjonsrisiko vurderer banken graden av skjevfordeling av utlånsporteføljen ut fra følgende forhold:

- Store enkeltkunder
- Enkelte bransjer (næringsgrupper med spesifikke utfordringer eller sykliske næringer)
- Geografiske områder
- Sikkerhet med samme risikoegenskaper (f.eks. avhengig av eiendomspriser)

Banken benytter samme metode som Finanstilsynet for beregning av konsentrasjonsrisiko for individuell- og bransje risiko.

I tillegg vurderer banken konsentrasjonsrisiko knyttet til store enkeltengasjementer. Banken definerer store engasjementer som engasjementer som overstiger 10 % av bankens ansvarlige kapital. Se note 12 for mer informasjon.

Compliancerisiko

Compliancerisiko er risikoen for at banken pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomiske tap som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter. Banken vektlegger gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Styret vedtar bankens compliance-policy som beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering. Det arbeides kontinuerlig med å vurdere beste tilpasning til nye reguleringer og nytt regelverk for både å ivareta etterlevelse og effektivitet i organisasjonen. Nye reguleringer og nytt regelverk som påvirker driften skal fortløpende inkluderes i rutiner og retningslinjer.

Aktiviteten på compliance-området har vært stor i senere år, særlig knyttet opp mot kravene innen hvitvasking og GDPR. Banken har implementert spesifikke rutiner og retningslinjer for å sikre etterlevelse, og jobber aktivt for å opprettholde og videreutvikle de ansattes kompetanse på området.

Annen risiko

Annen risiko inkluderer strategisk risiko, eierrisiko og risiko i omgivelsene. Strategisk risiko er risiko for tap på grunn av at inntjeningen blir lavere enn forventet, men at dette ikke er kompensert gjennom lavere kostnader. Strategisk risiko kan oppstå fra endringer i konkurransebildet, regulatoriske endringer eller ineffektiv posisjonering i forhold til makromiljøet som påvirker driften til konsernet. Strategisk risiko kan også oppstå hvis man ikke evner å leve opp til målsatte strategier og/eller ikke klarer å effektivt gjøre grep for å justere avkastning lavere enn målsatt. Eierrisiko er risiko som oppstår som følge av å være eier i et selskap, for eksempel gjennom drift eller risiko for at ny kapital må tilføres. Risiko i omgivelsene vil i hovedsak være makroøkonomiske risikoer som for eksempel arbeidsledighet og utvikling i konkurshypphet. Risikoen inkluderer også omdømmerisiko.

NOTE 4 – KAPITALSTYRING OG KAPITALDEKNING

Valdres Sparebank benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Per 31. desember 2024 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 %, systemrisikobuffer 4,5 % og motsyklisk kapitalbuffer 2,5 %. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 %, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 14,0 %. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for Valdres Sparebank på 2,3 %. Regulatorisk minstekrav til ren kjernekapital, inklusive pilar 2-kravet, er dermed 15,29 % på konsolidert nivå.

Bankens mål om ren kjernekapitaldekning er minimum 16,79 % per 31. desember 2024, som inkluderer kapitalkravsmargin på 1,5 % av gjeldene risikovektet beregningsgrunnlag.

En sentral del i bankens kapitalstyring er konsernets interne vurdering av kapitalbehov (ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process). I denne prosessen foretas det vurderinger av alle vesentlige risikoer banken er eksponert mot med tilhørende vurdering av internt kapitalbehov for de ulike risikoene. Styret gjennomgår i forbindelse med ICAAP konsernets viktigste risikoområder og intern kontroll. Gjennomgangen tar sikte på å få dokumentert kvaliteten på arbeidet innen de vesentligste risikoområdene, og sikre at endringer i risikobildet identifiseres slik at nødvendige forbedringstiltak kan iverksettes. Tilleggsinformasjon om bankens ansvarlige kapital og risikoprofil er offentliggjort på bankens hjemmesider – pilar 3 dokument.

Samarbeidende gruppe pr 31. desember 2024:

Foretak som deltar i samarbeidende gruppe skal foreta forholdsmessig konsolidering av eierandeler i

finansforetak som samarbeidet omfatter, jf. Finansforetaksloven § 17-13 (2) og utfyllende bestemmelser i CRR/CRD-forskriftens § 20 (3).

Valdres Sparebank deltar i samarbeidende gruppe med Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS. Eierandelen i Eika Gruppen (0,97 %) og Eika Boligkreditt (0,17 %) blir konsolidert med bankens kapitaldekning.

Banken har frem til 4. kvartal 2024 praktisert å ta eierandeler i selskaper som forholdsmessig konsolideres inn til fradrag i ren kjernekapital i morbanken. Dette prinsippet har banken endret, i likhet med resten av bankene i alliansen, ved rapportering for 4. kvartal 2024 i samsvarer med unntaksregelen i beregningsforskriften § 18 bokstav c, som tilsvarer artikkel 49.2 i CRR. Dette medfører at banken havner under terskelverdi på 10 % for fradrag, og gir en økning i kapitaldekning på morbank-nivå. Prinsippendringen medfører ingen endring for de forholdsmessig konsoliderte tallene. Historikken er ikke omarbeidet.

Forpliktelse om tilførsel av kapital i Eika Boligkreditt

I henhold til ny avtale om kjøp av OMF mellom banken og Eika Boligkreditt AS, har banken påtatt seg en likviditetsforpliktelse overfor Eika Boligkreditt AS. Per 31. desember 2024 er denne forpliktelsen på inntil 33,9 MNOK. I morbankens kapitaldekning har bankens netto likviditetsforpliktelse 50 % konverteringsfaktor som igjen vektet som OMF med 10 % risikovekt. I morbankens beregningsgrunnlag for kapitaldekning inngår dermed forpliktelsen med 1,7 MNOK. Likviditetsforpliktelsen elimineres i konsolidert kapitaldekning i og med at den dekkes av bankens konsoliderte pilar 2-krav.

Tall i tusen kroner	Morbank		Konsolidert kapitaldekning inkl. andel samarb.gruppe	
	2024	2023	2024	2023
Opptjent egenkapital	343.671	310.701	375.664	284.728
Overkursfond	-	-	22.216	16.368
Utjevningfond	-	-	-	-
Annen egenkapital	61.104	63.369	61.134	63.386
Egenkapitalbevis	-	-	2.803	1.821
Gavefond	100	100	-	-
Sum egenkapital	404.874	374.170	461.817	366.303
Immaterielle eiendeler	-	-	-50.029	-453
Kontantstrømsikring IFRS 9	-	-	653	-
Fradrag for forsvarlig verdsetting	-475	-465	-506	-477
Fradrag i ren kjernekapital	-5.687	-57.316	-19.652	-8.498
Ren kjernekapital	398.713	316.389	392.282	356.875
Fondsobligasjoner	-	-	1.948	1.643
Fradrag i kjernekapital	-	-	-	-
Sum kjernekapital	398.713	316.389	394.230	358.517
Tilleggskapital - ansvarlig lån	30.000	-	32.626	2.215
Fradrag i tilleggskapitalkapital	-	-	-	-
Netto ansvarlig kapital	428.713	316.389	426.856	360.733

Eksponeeringskategori (vektet verdi)				
Stater	-	-	-	-
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	9.662	9.640	12.722	13.080
Offentlige eide foretak	-	-	-	-
Institusjoner	3.307	3.837	7.489	8.158
Foretak	82.164	78.597	82.329	82.864
Massemarked	-	-	24.585	24.411
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.129.610	1.031.889	1.190.150	1.067.961
Forfalte engasjementer	85.211	71.883	86.604	73.222
Høyrisiko-engasjementer	48.932	48.767	48.978	48.767
Obligasjoner med fortrinnsrett	28.289	25.526	26.838	25.716
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	7.281	14.933	7.281	14.933
Andeler i verdipapirfond	6.340	5.741	9.043	6.588
Egenkapitalposisjoner	94.267	38.454	73.893	65.698
Øvrige engasjement	56.322	50.043	59.743	53.353
CVA-tillegg	-	-	-	1.390
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.551.386	1.379.310	1.629.655	1.486.141
Beregningsgrunnlag fra operasjonell risiko	171.268	141.341	180.095	149.772
Kapitalkrav med utgangspunkt i faste kostnader	-	-	4.340	2.231
Sum beregningsgrunnlag	1.722.654	1.520.652	1.814.090	1.638.144
Kapitaldekning i %	24,89 %	20,81 %	23,53 %	22,02 %
Kjernekapitaldekning	23,15 %	20,81 %	21,73 %	21,89 %
Ren kjernekapitaldekning i %	23,15 %	20,81 %	21,62 %	21,79 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	12,12 %	10,35 %	11,17 %	10,93 %

NOTE 5 - KREDITTRISIKO

Kredittrisiko oppstår i hovedsak i bankens utlånsportefølje, men også knyttet til bankens beholdning av obligasjoner og sertifikater.

Bankens maksimale eksponering fremgår i tabell under:

Maksimal eksponering til kredittrisiko	2024	2023
Kontanter og kontantekvivalenter	75.856	73.371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	38.906	77.016
Utlån til og fordringer på kunder	2.583.344	2.423.287
Rentebærende verdipapirer	370.576	365.172
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	103.688	99.840
Eierinteresser i konsernselskaper	-	-
Varige driftsmidler	10.709	12.940
Andre eiendeler	6.830	5.677
Sum kredittrisikoeponering balanseposter	3.189.910	3.057.303
Gartantforpliktelser	20.296	19.408
Ubenyttede trekkfasiliteter og lånetilsagn	292.548	170.115
Total kredittrisikoeponering	3.502.754	3.246.826

Måling av kredittrisiko for utlånsporteføljen

Sannsynlighet for mislighold brukes som mål på kredittkvalitet. Banken deler porteføljen inn i ti risikoklasser, basert på PD for hvert kredittengasjement, se den underliggende tabellen. Kredittforringede engasjementer (steg 3) er gitt en PD på 100 prosent. Bankens portefølje inndelt etter risikoklasser og steg er presentert i note 6.

Risikoklasse	Sansynlighet for mislighold fra	Sansynlighet for mislighold til
1	0,00 %	0,10 %
2	0,10 %	0,25 %
3	0,25 %	0,50 %
4	0,50 %	0,75 %
5	0,75 %	1,25 %
6	1,25 %	2,00 %
7	2,00 %	3,00 %
8	3,00 %	5,00 %
9	5,00 %	8,00 %
10	8,00 %	100,00 %

NEDSKRIVNINGSMODELL I BANKEN

Forventet kredittap (ECL) i steg 1 og 2 beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med effektiv rente. Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). Banken benytter seg av Eika sin løsning for beregning av eksponering ved mislighold (EAD), vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning i kredittrisiko siden første gangs innregning og selve beregningen av forventet kredittap (ECL).

Definisjon av mislighold

Banken har definert mislighold i henhold til European Banking Authority sine retningslinjer for hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen (CRR), samt presiseringer i CRR/CRD IV forskriften. Det følger av disse reglene at en kunde vil bli klassifisert som misligholdt dersom minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Kunden har et overtrekk som både overstiger en relativ- og absolutt grense i mer enn 90 sammenhengende dager. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer.
 - For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner
 - For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner
- Det er vurdert som sannsynlig at kunden ikke vil kunne innfri sine kredittforpliktelser overfor banken (unlikely to pay – UTP).
- Kunden er smittet av en annen kunde som er i mislighold i henhold til de to første kriteriene nevnt over.

Definisjon av mislighold innebærer innføring av karenperiode som tilsier at kundene blir kategorisert som misligholdt en periode etter at misligholdet er bragt i orden. Karenperioden er tre måneder etter friskmelding, med unntak av engasjementer med forbearance-markering hvor tilhørende karenperioden er tolv måneder.

Eksponering ved mislighold (EAD)

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2, de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til

avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid.

Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt, selv om avtalen får nye betingelser.

Tap ved mislighold (LGD)

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker basert på ulike intervall av sikkerhetsdekning. Datagrunnlaget oppdateres med tapshistorikk for nye perioder. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder.

Personkunder

- Kunder med sikkerhet i fast eiendom
- Kunder med annen sikkerhet enn fast eiendom
- Kunder uten registrert sikkerhet

Bedriftskunder

- Kunder med sikkerhet
- Kunder uten sikkerhet

Verdien av sikkerheter er hensyntatt og baserer seg på estimerte realisasjonsverdier.

Sannsynlighet for mislighold (PD)

Bankens PD-modell er utviklet av Eika Gruppen. PD-modellen estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. For deler av porteføljen benyttes policykoder når kundens risiko ikke kan beregnes på ordinær måte, dette kan skyldes kundetype eller hendelse. Kunder med policykode overstyres til en risikoklasse med tilhørende forhåndsdefinert PD.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder (PD 12 mnd.). Totalmodellen består videre av to undermodeller, herunder en adferdsmodell og en generisk modell, som vektes ulikt basert på tid som kunde og tid siden siste kredittsøk. Totalmodellen består utelukkende av den generiske modellen i de tilfeller hvor kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært kortere enn en forhåndsdefinert tidshorison. Kun adferdsmodell benyttes dersom kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært lengre enn en gitt tidshorison. I alle andre tidshorisoner vil en kombinasjon av modellene benyttes. Dette gjelder også for BM-kunder som ikke er gjenpartspliktige.

Adferdsmodellen angir PD 12 mnd. basert på observert adferd fra kundenes konto, transaksjoner og produktfordeling.

Generisk modell angir PD 12 mnd. basert på offentlig informasjon. Generisk modell er utviklet av Dun & Bradstreet på alle norske foretak/husholdninger med konkurs/alvorlig betalingsanmerkning som utfallsvariabel.

For bedriftskunder består den generiske modellen av fire undermodeller, herunder enkeltpersonsforetak (ENK), foretak der eier direkte hefter for gjeld (ANS/DA), øvrige foretak med innlevert regnskap og øvrige foretak uten regnskap.

For personkunder består den generiske modellen av fem undermodeller, hvorav fire er delt opp etter kundens alder (18-26 år, 27-42 år, 43-65 år og 66+ år) og den siste består av personer, uansett alder, med minst en aktiv betalingsanmerkning.

Med utgangspunkt i PD 12 mnd., beregnes misligholdssannsynlighet over engasjementets forventede levetid (PD liv) med en migrasjonsbasert framskrivning, samt justeringer for forventninger til fremtiden (omtalt nedenfor). Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller.

Vesentlig økning i kredittrisiko (Migrering)

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD 12 mnd og levetids PD (PD liv) siden første gangs innregning.

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. mindre enn 1 %, er vesentlig økning definert som: $PD\ 12\ mnd > PD\ 12\ mnd.\ ini + 0,5\ \%$ og $PD\ liv > PD\ liv\ ini * 2$

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. over eller lik 1 %, er vesentlig økning definert som: $PD\ 12\ mnd > PD\ 12\ mnd.\ ini + 2\ \%$ eller $PD\ liv > PD\ liv\ ini * 2$

Det foreligger ingen spesifikke karenskriterier med tanke på migrering, følgelig vil engasjementet bli tilbakeført til steg 1 dersom tilhørende PD-endringer ikke lenger oppfyller kravene til vesentlig økning i kredittrisiko.

Det er i tillegg to absolutte kriterier som alltid definerer en vesentlig økning i kredittrisiko.

- Eiendelen er ikke kredittforringet, men det er gitt betalingslettelser i forbindelse med at kunden er i finansielle vanskeligheter.
- Eiendelen har et overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 30 sammenhengende dager.

Forventet kredittap basert på forventninger til fremtiden

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap.

Forventningene til fremtiden er tatt hensyn til gjennom en makroøkonomisk regresjonsmodell for henholdsvis PM og BM som vurderer endring i sannsynligheten for mislighold (PD) i tre scenarier – basis (forventet makroøkonomiske utvikling, nedside (vesentlig økonomisk nedgangskonjunktur) og oppside (et scenario i høykonjunktur). For å predikere framtidig konkursnivå og misligholdsnivå i et basisscenario benyttes prognoser fra SSB for de til enhver tid gjeldende makrovariablene (uavhengige variablene).

Opp- og nedsidescenariet er utledet gjennom et gitt antall standardavvik positivt eller negativt utslag i makrovariablene sammenlignet med basisprognosen fra SSB. Ved vurdering av antall standardavvik utslag er det sett hen til Norges Bank og Finanstilsynets stresstester, sett i sammenheng med vekten av scenariene.

Scenarioene er gitt følgende sannsynlighetsvekting; basis 70 %, nedside 20 % og oppside 10 %. I alle tre scenarioene antas misligholdsraten å vende tilbake til et langsiktig snitt mot slutten av en femårs prognoseperiode.

Tabellen viser makromodellens forventede misligholdsnivå i forhold til dagens misligholdsnivå for personmarkedet. En faktor på 1,6 betyr at kundenes PD forventes å være 60 % høyere enn dagens PD. Tilsvarende betyr en faktor på 0,3 at PD forventes å være 30 % av dagens PD.

År	2024	2025	2026	2027	2028	2029-
Basis	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	0,9
Nedside	2,1	2,0	1,8	1,3	1,1	0,9
Oppside	0,7	0,7	0,6	0,8	0,8	0,9
Vektet	1,3	1,3	1,2	1,0	1,0	0,9

Tabellen viser makromodellens forventede misligholdsnivå i forhold til dagens misligholdsnivå for bedriftsmarkedet.

År	2024	2025	2026	2027	2028	2029-
Basis	1,1	1,0	0,8	0,8	0,8	0,9
Nedside	2,3	2,0	1,7	1,1	1,0	0,9
Oppside	0,6	0,5	0,4	0,5	0,7	0,9
Vektet	1,3	1,2	0,9	0,8	0,8	0,9

I note 13 fremkommer resultatene av utvalgte scenarioberegninger, blant annet forventet kredittap dersom henholdsvis makrofaktorene i nedside- og oppsidescenarioet var benyttet i beregningene.

Nedskrivninger i steg 3

Banken gjennomgår store deler av bedriftsporteføljen årlig, og store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås løpende. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt eller dersom de har dårlig betalingshistorikk. Ved estimering av nedskrivning på enkelt kunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling, og for engasjementer i bedriftsmarkedet også markedssituasjonen for kunden, aktuell sektor og markedsforhold generelt.

Bankens nedskrivningsmodell tar foreløpig ikke hensyn til klimarisiko ved beregning av nedskrivninger. For engasjementer som vurderes for nedskrivning i steg 3 gjør banken en helhetlig vurdering av tapsrisiko. Muligheten for rekapitalisering, restrukturering og refinansiering vurderes også. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm. Kontantstrømmene estimeres som hovedregel over en periode tilsvarende forventet løpetid for den aktuelle kunden. Nedskrivningen beregnes i tre scenarioer; basis, oppside og nedside, som vektet i hovedsak med hhv. 70, 10 og 20 prosent. I hvert enkelt tilfelle gjøres det en vurdering på om nedside bør ha større andel av vektningen. Banker vurderer alltid

behovet for avsetning for tap i steg 3 dersom kunden er kredittforringet. Ved vurdering av tapsavsetningen hefter det usikkerhet ved estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerhetsstillelse.

Det vises til note 11 for oversikt over nedskrivning på utlån og garantier.

Definisjon av misligholdte/tapsutsatte engasjement i Steg 3

Alle engasjement klassifisert som misligholdt, i henhold til beskrivelse tidligere i note 5, rapporteres i steg 3. Dette innebærer også at det anvendes tilsvarende karenstid for engasjementer i steg 3 før de kan migrere til steg 2 eller 1.

NOTE 6 – UTLÅN TIL KUNDER FORDELT PÅ NIVÅ FOR KREDITTKVALITET

2024

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Totale utlån			Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Pr. klasse finansielt instrument:				
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	1.857.879	2.008	-	1.859.887
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	363.541	77.904	-	441.444
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	54.067	159.667	-	213.734
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	84.814	84.814
Sum brutto utlån	2.275.487	239.578	84.814	2.599.880
Nedskrivninger	-869	-2.488	-13.179	-16.535
Sum utlån til balanseført verdi	2.274.619	237.091	71.635	2.583.344

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Personmarkedet			Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Pr. klasse finansielt instrument:				
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	1.659.533	-	-	1.659.533
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	213.618	58.499	-	272.117
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	30.566	87.041	-	117.608
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	32.667	32.667
Sum brutto utlån	1.903.717	145.541	32.667	2.081.925
Nedskrivninger	-320	-924	-4.028	-5.273
Sum utlån til bokført verdi	1.903.397	144.616	28.639	2.076.652

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Bedriftsmarkedet			Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Pr. klasse finansielt instrument:				
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	198.346	2.008	-	200.354
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	149.923	19.404	-	169.327
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	23.501	72.625	-	96.126
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	52.147	52.147
Sum brutto utlån	371.770	94.038	52.147	517.955
Nedskrivninger	-548	-1.563	-9.151	-11.262
Sum utlån til bokført verdi	371.222	92.474	42.996	506.692

Ubenyttede kreditter og garantier fordelt på nivå for kredittkvalitet
Ubenyttede kreditter og garantier

Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum eksponering
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	87.093	295	-	87.388
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	22.233	2.511	-	24.744
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	467	4.265	-	4.731
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	729	729
Sum ubenyttede kreditter og garantier	109.793	7.070	729	117.593
Nedskrivninger	-264	-76	-35	-376
Netto ubenyttede kreditter og garantier	109.529	6.994	693	117.218

2023
Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet
Totale utlån

Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	1.769.630	2.260	-	1.771.890
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	315.374	83.885	0	399.259
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	50.126	148.350	-	198.476
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	65.973	65.973
Sum brutto utlån	2.135.131	234.494	65.973	2.435.598
Nedskrivninger	-899	-2.812	-8.600	-12.311
Sum utlån til balanseført verdi	2.134.232	231.682	57.373	2.423.287

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet
Personmarkedet

Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	1.584.768	202	-	1.584.969
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	150.962	75.208	0	226.170
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	18.166	90.783	-	108.949
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	19.563	19.563
Sum brutto utlån	1.753.897	166.192	19.563	1.939.652
Nedskrivninger	-320	-1.501	-2.563	-4.384
Sum utlån til bokført verdi	1.753.576	164.692	17.001	1.935.268

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet
Bedriftsmarkedet

Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	184.863	2.058	-	186.921
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	164.412	8.677	-	173.089
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	31.960	57.567	-	89.527
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	46.409	46.409
Sum brutto utlån	381.234	68.302	46.409	495.946
Nedskrivninger	-579	-1.312	-6.037	-7.927
Sum utlån til bokført verdi	380.656	66.990	40.372	488.018

Ubenyttede kreditter og garantier fordelt på nivå for kredittkvalitet
Ubenyttede kreditter og garantier

Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum eksponering
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	78.222	-	-	78.222
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	22.851	1.469	-	24.320
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	43	1.329	-	1.372
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	250	1.409	1.659
Sum ubenyttede kreditter og garantier	101.115	3.048	1.409	105.573
Nedskrivninger	-104	-72	-80	-256
Netto ubenyttede kreditter og garantier	101.011	2.976	1.329	105.316

NOTE 7 – FORDELING AV UTLÅN

Utlån fordelt på fordringstyper	2024	2023
Kasse-, drifts- og brukskreditter	126.356	109.833
Byggelån	10.055	15.334
Nedbetalingslån	2.463.469	2.310.431
Brutto utlån og fordringer på kunder	2.599.880	2.435.598
Nedskrivning steg 1	-869	-899
Nedskrivning steg 2	-2.488	-2.812
Nedskrivning steg 3	-13.179	-8.600
Netto utlån og fordringer på kunder	2.583.344	2.423.287
Utlån formidlet til Eika Boligkreditt AS	157.021	127.021
Utlån inkl. Eika Boligkreditt AS	2.740.366	2.550.307

Brutto utlån fordelt på geografi	2024	2023
Valdres	1.605.262	1.569.909
Innlandet ekskl. Valdres	110.369	118.026
Øvrige fylker	871.059	739.497
Utlandet	13.190	8.166
Sum	2.599.880	2.435.598

NOTE 8 – KREDITTFORRINGENDE ENGASJEMENTER

2024

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	32.667	-4.028	28.639
Næringssektor fordelt:			
Primærnæringer	6.806	-469	6.337
Industri og bergverk	3.922	-2.804	1.118
Kraftforsyning	-	-	-
Bygg og anleggsvirksomhet	30.299	-2.909	27.390
Varehandel	-	-	-
Transport	-	-	-
Overnattings- og serveringsvirksomhet	10.910	-2.672	8.239
Informasjon og kommunikasjon	-	-	-
Omsetning og drift av fast eiendom	-	-	-
Tjenesteytende virksomhet	939	-332	607
Sum	85.543	-13.215	72.329

2023

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	19.563	-2.563	17.001
Næringssektor fordelt:			
Primærnæringer	4.615	-208	4.407
Industri og bergverk	-	-	-
Kraftforsyning	-	-	-
Bygg og anleggsvirksomhet	28.895	-1.057	27.838
Varehandel	-	-	-
Transport	-	-	-
Overnattings- og serveringsvirksomhet	10.083	-2.478	7.605
Informasjon og kommunikasjon	-	-	-
Omsetning og drift av fast eiendom	2.691	-2.252	439
Tjenesteytende virksomhet	1.533	-122	1.412
Sum	67.381	-8.680	58.702

Kredittforringede engasjementer	2024	2023
Brutto engasjementer med over 90 dagers overtrekk - personmarked	13.714	5.235
Brutto engasjementer med over 90 dagers overtrekk - bedriftsmarked	3.923	12.774
Nedskrivning steg 3	-6.350	-6.535
Netto engasjementer med over 90 dagers overtrekk	11.286	11.475
Brutto andre kredittforringede engasjementer - personmarkedet	18.953	14.328
Brutto andre kredittforringede engasjementer - bedriftsmarkedet	48.953	35.044
Nedskrivning steg 3	-6.864	-2.143
Netto andre kredittforringede engasjementer	61.042	47.227
Netto kredittforringede engasjementer	72.329	58.702

Kredittforringede engasjementer fordelt etter sikkerheter

Tall i tusen kroner	2024		2023	
	Beløp	%	Beløp	%
Engasjementer med pant i bolig	41.826	48,9 %	30.420	45,1 %
Engasjementer med pant i annen sikkerhet	6.188	7,2 %	6.244	9,3 %
Engasjementer med pant i næringseiendom	35.948	42,0 %	26.251	39,0 %
Engasjementer uten sikkerhet	1.581	1,8 %	4.466	6,6 %
Ansvarlig lånekapital	-	0,0 %	-	0,0 %
Sum kredittforringede engasjementer	85.543	100 %	67.381	100 %

NOTE 9 – FORFALTE OG KREDITTFORRINGEDE UTLÅN

Ikke forfalte utlån	2024					2023				
	Under 1 mnd.	Over 1 t.o.m. 3 mnd.	Over 3 t.o.m. 6 mnd.	Over 6 t.o.m. 12 mnd.	Over 1 år	Sum forfalte utlån	Andre kredittforringede utlån	Sikkerhet for forfalte utlån > 90 dg.	Sikkerhet for andre kredittforringede utlån	
2024										
Privatmarkedet	2.058.551	4.926	3.334	3.774	3.060	6.880	21.974	18.953	12.171	17.636
Bedriftsmarkedet	491.150	9.167	15.414	-	1.764	1.859	28.204	48.953	3.478	46.396
Totalt	2.549.702	14.093	18.748	3.774	4.824	8.739	50.178	67.907	15.649	64.032
2023										
Privatmarkedet	1.928.486	2.545	3.387	3.203	356	1.676	11.166	14.328	3.577	13.977
Bedriftsmarkedet	454.347	19.773	9.051	8.663	1.859	2.252	41.599	35.044	9.366	32.666
Totalt	2.382.832	22.317	12.438	11.867	2.215	3.929	52.765	49.372	12.943	46.643

Antall dager i forfall regnes fra det tidspunktet et lån har et overtrekk som overstiger den relative- og absolutte grensen. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1 % av kundens samlede eksponeringer. For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner og for BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kr.

NOTE 10 – EKSPONERING PÅ UTLÅN

2024		Ned-	Ned-	Ned-	Ubenyttede		Taps-	Taps-	Taps-	Maks kreditt-
Tall i tusen kroner	Brutto utlån	skrivning	skrivning	skrivning	kreditter	Garantier	avsetning	avsetning	avsetning	eksponering
		steg 1	steg 2	steg 3			steg 1	steg 2	steg 3	
Personmarkedet	2.081.925	-320	-924	-4.028	38.266	229	-36	-1	-	2.115.109
Næringssektor fordelt:										
Primærnæringer	125.377	-58	-458	-469	13.109	120	-62	-0	-	137.559
Industri og bergverk	40.751	-67	-11	-2.794	11.120	1.196	-18	-3	-10	50.163
Kraftforsyning	6.623	-2	-	-	899	696	-0	-	-	8.216
Bygg og anleggsvirksomhet	135.172	-180	-206	-2.894	12.839	12.621	-98	-30	-15	157.209
Varehandel	22.312	-57	-102	-	8.881	2.290	-14	-1	-	33.309
Transport	11.131	-7	-	-	186	1.188	-0	-8	-	12.489
Overnattings- og serveringsvirksomhet	38.392	-49	-9	-2.661	964	-	-26	-	-10	36.601
Informasjon og kommunikasjon	5.828	-1	-5	-	200	-	-0	-	-	6.022
Omsetning og drift av fast eiendom	89.609	-81	-435	-	4.128	168	-2	-3	-	93.384
Tjenesteytende virksomhet	42.758	-46	-338	-332	6.705	1.789	-6	-29	-	50.500
Sum	2.599.880	-869	-2.488	-13.179	97.297	20.296	-264	-76	-35	2.700.561
2023										
Tall i tusen kroner	Brutto utlån	Ned-	Ned-	Ned-	Ubenyttede		Taps-	Taps-	Taps-	Maks kreditt-
		skrivning	skrivning	skrivning	kreditter	Garantier	avsetning	avsetning	avsetning	eksponering
		steg 1	steg 2	steg 3			steg 1	steg 2	steg 3	
Personmarkedet	1.939.652	-320	-1.501	-2.563	32.659	229	-41	-4	-	1.968.111
Næringssektor fordelt:										
Primærnæringer	89.810	-76	-87	-208	16.120	90	-5	-1	-	105.643
Industri og bergverk	42.822	-45	-181	-	5.148	931	-6	-4	-	48.665
Kraftforsyning	11.763	-5	-	-	856	696	-1	-	-	13.309
Bygg og anleggsvirksomhet	134.279	-82	-378	-1.057	13.993	12.732	-29	-23	-	159.435
Varehandel	26.930	-18	-105	-	8.362	2.290	-5	-2	-	37.452
Transport	16.801	-16	-8	-	95	891	-1	-	-	17.761
Overnattings- og serveringsvirksomhet	39.734	-15	-294	-2.465	987	-	-8	-2	-13	37.924
Informasjon og kommunikasjon	5.202	-1	-	-	200	-	-2	-	-	5.398
Omsetning og drift av fast eiendom	91.228	-150	-111	-2.252	2.991	81	-4	-15	-	91.767
Tjenesteytende virksomhet	37.378	-169	-147	-55	4.754	1.468	-2	-21	-67	43.138
Sum	2.435.598	-899	-2.812	-8.600	86.165	19.408	-104	-72	-80	2.528.603

NOTE 11 – NEDSKRIVNING, TAP OG FINANSIELL RISIKO

Bankens utlån til kunder, ubenyttede kreditter og garantier er gruppert i tre steg, fordelingen mellom stegene gjøres for det enkelte lån eller engasjement. Tabellene under spesifiserer endringene i periodens nedskrivninger og brutto balanseført utlån, garantier og ubenyttede trekkrettigheter for hvert steg, og inkluderer følgende elementer:

- Overføring mellom stegene som skyldes endring i kredittisiko, fra 12 måneders forventet kredittap i steg 1 til kreditt tap over levetiden til instrumentet i steg 2 og steg 3.
- Økning i nedskrivninger eller engasjement ved utstedelse av nye utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Reduksjon i nedskrivninger eller engasjement ved fraregning av utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Økning eller reduksjon i nedskrivninger eller engasjement som skyldes endringer i inputvariabler, beregningsforutsetninger, makroøkonomiske forutsetninger og effekten av diskontering.

- Netto endring viser endring i tap eller engasjement som følge av innbetalinger/økning av saldo der lån ikke har skiftet trinn.
- Konstaterte tap

31.12.2024	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2024	320	1.501	2.563	4.384
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	185	-118	-67	-0
Overføringer til steg 2	-13	13	-	-
Overføringer til steg 3	-1	-46	46	-
Netto endring	-226	222	1.482	1.478
Endringer som følge av nye eller økte utlån	104	78	86	267
Utlån som er fraregnet i perioden	-49	-726	-82	-857
Konstaterte tap	-	-	-	-
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-	-	-	-
Andre justeringer	-	-	-	-
Nedskrivninger personmarkedet pr. 31.12.2024	320	924	4.028	5.273

31.12.2024	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2024	1.753.897	166.192	19.563	1.939.652
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	25.350	-23.276	-2.074	-
Overføringer til steg 2	-44.166	44.166	-	-
Overføringer til steg 3	-10.918	-6.499	17.418	0
Netto endring	-57.988	-3.114	-88	-61.191
Nye utlån utbetalt	630.108	18.002	1.440	649.551
Utlån som er fraregnet i perioden	-392.569	-49.930	-3.587	-446.087
Konstaterte tap	-	-	-	-
Brutto utlån til personmarkedet pr. 31.12.2024	1.903.713	145.540	32.672	2.081.925

31.12.2024	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2024	579	1.312	6.037	7.927
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	660	-605	-55	-
Overføringer til steg 2	-157	157	-	-
Overføringer til steg 3	-12	-178	189	-
Netto endring	-549	502	3.406	3.360
Endringer som følge av nye eller økte utlån	133	440	2.757	3.330
Utlån som er fraregnet i perioden	-106	-65	-931	-1.102
Konstaterte tap	-	-	-2.252	-2.252
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-	-	-	-
Andre justeringer	-	-	-	-
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 31.12.2024	548	1.563	9.151	11.262

31.12.2024	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2024	381.234	68.302	46.409	495.946
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	34.833	-34.255	-578	-0
Overføringer til steg 2	-54.091	54.091	-	-
Overføringer til steg 3	-2.913	-6.093	9.005	-
Netto endring	-19.931	-1.145	-2.988	-24.063
Nye utlån utbetalt	95.217	17.161	28.828	141.206
Utlån som er fraregnet i perioden	-62.580	-4.022	-26.277	-92.879
Konstaterte tap	-	-	-2.252	-2.252
Brutto utlån til bedriftsmarkedet pr. 31.12.2024	371.770	94.038	52.147	517.955

31.12.2024	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2024	104	72	80	256
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	17	-17	-	-
Overføringer til steg 2	-3	3	-	-
Overføringer til steg 3	-0	-19	19	-
Netto endring	137	26	-63	100
Endringer som følge av nye eller økte ubenyttede kreditter og garantier	11	10	-	21
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i periode	-2	-	-	-2
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-	-	-	-
Andre justeringer	-	-	-	-
Nedskrivninger pr. 31.12.2024	264	76	35	376

31.12.2024	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto balanseførte engasjement pr. 01.01.2024	101.115	3.048	1.409	105.572
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	984	-984	-	-
Overføringer til steg 2	-6.398	6.398	-	-
Overføringer til steg 3	-38	-367	405	-
Netto endring	2.566	-1.956	-646	-36
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	20.436	931	-	21.367
Engasjement som er fraregnet i perioden	-8.872	-	-439	-9.310
Brutto engasjement pr. 31.12.2024	109.793	7.070	729	117.593

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2023	249	901	2.292	3.442
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	217	-148	-69	-
Overføringer til steg 2	-16	376	-360	-
Overføringer til steg 3	-	-125	125	-
Netto endring	-210	159	615	565
Endringer som følge av nye eller økte utlån	130	646	69	845
Utlån som er fraregnet i perioden	-52	-308	100	-259
Konstaterte tap	-	-	-210	-210
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-	-	-	-
Andre justeringer	-	-	-	-
Nedskrivninger personmarkedet pr. 31.12.2023	320	1.501	2.563	4.384

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2023	1.627.608	138.363	23.881	1.789.852
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	39.114	-36.375	-2.739	-
Overføringer til steg 2	-66.343	77.816	-11.473	-
Overføringer til steg 3	-	-12.343	12.343	-
Netto endring	-55.924	-7.924	-1.150	-64.997
Nye utlån utbetalt	646.282	37.291	2.079	685.652
Utlån som er fraregnet i perioden	-436.841	-30.636	-3.169	-470.646
Konstaterte tap	-	-	-210	-210
Brutto utlån til personmarkedet pr. 31.12.2023	1.753.897	166.192	19.563	1.939.652

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2023	626	2.733	3.973	7.332
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	110	-110	-	-
Overføringer til steg 2	-243	279	-36	-
Overføringer til steg 3	-7	-350	358	-
Netto endring	-173	394	911	1.132
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	338	1	837	1.176
Utlån som er fraregnet i perioden	-71	-1.635	93	-1.613
Konstaterte tap	-	-	-99	-99
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-	-	-	-
Andre justeringer	-	-	-	-
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 31.12.2023	579	1.312	6.037	7.927

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2023	364.486	100.473	11.586	476.545
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	7.780	-7.755	-25	-
Overføringer til steg 2	-40.289	40.735	-446	-
Overføringer til steg 3	-8.084	-26.991	35.075	-
Netto endring	-27.704	-3.156	-4.486	-35.346
Nye utlån utbetalt	129.500	144	4.888	134.533
Utlån som er fraregnet i perioden	-44.455	-35.149	-85	-79.689
Konstaterte tap	-	-	-99	-99
Brutto utlån til bedriftsmarkedet pr. 31.12.2023	381.234	68.302	46.409	495.946

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2023	159	75	1	235
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	40	-39	-1	-
Overføringer til steg 2	-10	10	-	-
Overføringer til steg 3	-0	-0	1	-
Netto endring	-101	44	79	21
Nedskrivninger på nye kreditter og garantier	17	-	-	17
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i periode	-1	-17	-	-17
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-	-	-	-
Andre justeringer	-	-	-	-
Nedskrivninger pr. 31.12.2023	104	72	80	256

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto balanseførte engasjement pr. 01.01.2023	83.546	10.568	301	94.415
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	6.493	-6.416	-77	-
Overføringer til steg 2	-3.073	3.673	-600	-
Overføringer til steg 3	-253	-201	453	-
Netto endring	1.891	-1.771	1.332	1.451
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	24.386	-	-	24.386
Engasjement som er fraregnet i perioden	-11.877	-2.804	-	-14.681
Brutto balanseførte engasjement pr. 31.12.2023	101.115	3.048	1.409	105.573

Nedskrivninger i steg 3 på utlån, kreditter og garantier	31.12.2024	31.12.2023
Individuelle nedskrivninger ved begynnelsen av perioden	8.680	6.265
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	3.487	1.810
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	4.479	1.595
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger fra tidligere perioder	-1.179	-682
Konstaterte tap på lån som tidligere er nedskrevet	-2.252	-308
Nedskrivninger steg 3 ved slutten av perioden	13.215	8.680

Resultatførte tap på utlån, kreditter og garantier	31.12.2024	31.12.2023
Endring i perioden i steg 3 på utlån	5.844	2.112
Endring i perioden i steg 3 på kreditter og garantier	-44	79
Endring i perioden i forventet tap steg 1 og 2	-188	-853
Konstaterte tap i perioden, der det tidligere er foretatt nedskrivninger i steg 3	2.252	308
Konstaterte tap i perioden, der det ikke er foretatt nedskrivninger i steg 3	81	50
Periodens inngang på tidligere perioders nedskrivninger	-10	-6
Tapskostnader i perioden	7.935	1.690

NOTE 12 – STORE ENGASJEMENT

Pr. 31.12.2024 utgjorde de 10 største konsoliderte kredittengasjementene i morbank 7,82 % av brutto engasjement, i 2023 var tilsvarende tall 8,18 %. Banken har ingen konsoliderte engasjement som blir rapportert som store engasjement, mer enn 10 % av kjernekapital. Det største konsoliderte kredittengasjementet er på 7,37 % av kjernekapital.

	2024	2023
10 største engasjement	212.458	207.854
Totalt brutto engasjement	2.717.472	2.541.170
i % brutto engasjement	7,82 %	8,18 %
Kjernekapital	398.713	316.389
i % kjernekapital	53,29 %	65,70 %
Største engasjement utgjør	7,37 %	9,39 %

Brutto engasjement inkluderer utlån til kunder før nedskrivning, ubenyttede kredittrammer, garantier og ubenyttede garantirammer.

NOTE 13 – SENSITIVITET

Nedskrivningsmodellen bygger på flere kritiske forutsetninger, blant annet misligholdssannsynlighet, tap ved mislighold og generell makroutvikling. Banken har gjennomført sensitivitetsanalyser på modellberegnete nedskrivninger som vises i tabell under.

Avsatte tap på utlån, kreditter og garantier	Bokførte nedskrivninger	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4	Scenario 5	Scenario 6	Scenario 7	Scenario 8
Steg 1	923	779	724	914	878	1.359	1.548	439	1.065
Steg 2	2.549	2.957	2.774	2.900	2.291	4.273	3.341	1.808	3.353

Tapsavsetningene i denne noten knytter seg til modellberegnete tapsavsetningene for engasjementer i steg 1 og 2, eventuelle tilleggsavsetninger og tapsavsetninger for engasjementer i steg 3 er holdt utenfor.

Bokførte nedskrivninger:

Nedskrivninger i steg 1 og 2 som beregnet i nedskrivningsmodellen.

Scenario 1: Ingen påvirkning fra makromodell

Scenarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en konstant «forventning til fremtiden». Det betyr at scenarioet beskriver en forventning om «ingen endringer i økonomien» frem i tid. Scenarioet kan med fordel benyttes til å vurdere konsekvensene av framtidforventningene i de geografiske områder eller bransjer, som har større justeringer.

Scenario 2: Full løpetid på alle avtaler

Scenarioet behandler alle fasiliteter med full løpetid og simulerer hvordan nedskrivningen vil endres hvis alle fasiliteter anvender kontraktuell løpetid. Nedskrivningsmodellen benytter ellers for steg 1 ett års løpetid og for steg 2 en gjennomsnittlig forventet løpetid ved beregning av nedskrivninger.

Scenario 3: PD 12 mnd. økt med 10 %

Endringen, som følge av en 10 % stigning i sannsynligheten for default scenarioet, viser effekten av en isolert stigning i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordelingen og justeringen av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Scenario 4: PD 12 mnd. redusert med 10 %

Endringen, som følge av et 10 % fall i sannsynligheten for default scenarioet, viser effekten ved et isolert fall i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordelingen og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endring av PD 12 mnd.

Scenario 5: LGD justert til å simulere 30 % fall i boligpriser

LGD, tap gitt mislighold, er endret slik at det simulerer en nedgang i boligpriser på 30 %, noe som vil gi betydeligere tap ved realisasjon.

Scenario 6: Forventning til fremtiden der nedsidescenarioet vektes 100 %.

Scenarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en «forventning til fremtiden» kun baser på nedsidescenarioet.

Scenario 7: Forventning til fremtiden der oppsidescenarioet vektes 100 %.

Scenarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en «forventning til fremtiden» kun baser på oppsidescenarioet.

Scenario 8: LGD justert til å simulere 20 % fall i boligpriser

LGD, tap gitt mislighold, er endret slik at det simulerer en nedgang i boligpriser på 20 %, noe som vil gi betydelig tap ved realisasjon.

NOTE 14 – LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken i en gitt situasjon ikke er i stand til å refinansiere seg i tilstrekkelig grad til at banken kan møte sine forpliktelser. Bankens har en likviditetsrisiko ved at utlånene er forholdsvis langsiktige, mens innskuddene stort sett kan disponeres på relativt kort varsel. Denne risikoen er forsøkt dekket på to måter: Etablering av lånerammer i norske finansinstitusjoner, samt flere konkrete policykrav på likviditetsområdet, blant annet at bankens kundeinnskudd skal utgjøre minst 85 % av netto utlån.

2024

Avtalt løpetid for hovedposter i balansen

	0- 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1- 5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Konter og kontantekvivalenter	75.856						75.856
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	38.906						38.906
Netto utlån til og fordringer på kunder	140.222	9.928	12.351	99.965	2.320.878	-	2.583.344
Rentebærende verdipapirer	-	10.032	20.140	340.404	-	-	370.576
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter						103.688	103.688
Sum finansielle eiendeler	254.984	19.960	32.491	440.369	2.320.878	103.688	3.172.371
Innlån fra kredittinstitusjoner	3	-	-	20.000	-	-	20.003
Innskudd og andre innlån fra kunder	1.401.660	1.295.310	440	3.900	2.743	-	2.704.053
Øvrig gjeld						30.412	30.412
Ansvarlig lånekapital	-	272	-	-	30.000	-	30.272
Ubenyttede trekkrettigheter og ikke utbetalte lånetilsagn	44.084	151.167				97.297	292.548
Sum forpliktelser	1.445.747	1.446.749	440	23.900	32.743	127.709	3.077.288

2023

Avtalt løpetid for hovedposter i balansen

	0- 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1- 5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Kontanter og kontantekvivalenter	73.371	-	-	-	-	-	73.371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	77.016	-	-	-	-	-	77.016
Netto utlån til og fordringer på kunder	121.082	549	11.005	49.342	2.241.308	-	2.423.287
Rentebærende verdipapirer	-	8.013	71.381	285.777	-	-	365.172
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	-	-	-	-	-	98.840	98.840
Sum finansielle eiendeler	271.469	8.562	82.386	335.120	2.241.308	98.840	3.037.685
Innlån fra kredittinstitusjoner	183	15.000	-	-	-	-	15.183
Innskudd og andre innlån fra kunder	1.530.423	1.106.413	-	-	-	-	2.636.836
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	31.018	31.018
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	-	-	-
Ubenyttede trekkrettigheter og ikke utbetalte lånetilsagn	17.500	66.400	-	-	-	86.165	170.065
Sum forpliktelser	1.548.106	1.187.813	-	-	-	117.183	2.853.102

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde, per 31. desember 2024 var innskuddsdekningen på 104 %.

LCR (Liquidity Coverage Ratio) er et likviditetskrav som måler størrelsen på bankens likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid, og pr. 31. desember 2024 utgjør LCR 184 %.

Banken er medeier i Eika Boligkreditt AS og har pr. 31. desember 2024 overført netto 157 millioner kroner til dette selskapet. Banken legger til grunn at banken normalt skal ha klargjort en portefølje på 2,5 % av forvaltningskapitalen som på kort varsel kan overføres til boligkredittforetaket. Dette er med på å redusere bankens likviditetsrisiko, selv om banken som medeier også har et ansvar for fundingen av Eika Boligkreditt AS. Denne risikoen vurderes normalt som liten, idet finansieringen i Eika Boligkreditt AS i hovedsak er langsiktig. Refinansieringen foretas normalt i god tid, obligasjonene med fortrinnsrett kan forlenges inntil ett år, og tilgangen på funding er utfra risiko betydelig enklere for et boligkredittforetak.

NOTE 15 – VALUTARISIKO

Banken har ingen eiendeler - eller gjeldsposter i utenlandsk valuta pr. 31.12.24.

NOTE 16 – KURSRISIKO

Kursrisiko på verdipapir er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner og egenkapitalspapirer som banken har investert i. Banken har etablert rammer for investeringer. Investeringer ut over ramme skal godkjennes av bankens styre.

NOTE 17 – RENTERISIKO

Renterisiko oppstår i forbindelse med banken sin utlåns- og innlånsvirksomhet. Renterisiko er ett resultat av at rentebindingstiden for banken sin eiendel- og gjeldsside ikke er sammenfallende. Banken har som strategi å ikke pådra seg vesentlig renterisiko innenfor den ordinære virksomheten. Bankens utlån og finansiering er i all hovedsak i flytende rente. Dette fører til en avgrenset eksponering mot endringer i markedsrente. Banken har for tiden ikke kundeengasjement med fast rente på egen bok.

2024

Tidspunkt fram til endring av rentevilkår

Tall i tusen kroner	Rentebinding 0 - 1 mnd.	Rentebinding 1 - 3 mnd.	Rentebinding 3 mnd. - 1 år	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter	-	-	-	-	-	75.856	75.856
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker	-	-	-	-	-	38.906	38.906
Netto utlån til og fordringer på kunder	-	2.076.652	-	-	-	506.692	2.583.344
Obligasjoner, sertifikat og lignende	95.731	274.845	-	-	-	-	370.576
Øvrige eiendeler	-	-	-	-	-	121.227	121.227
Sum eiendeler	95.731	2.351.497	-	-	-	742.681	3.189.910
-herav i utlandsk valuta	-	-	-	-	-	-	-
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	20.003	-	-	-	-	20.003
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	2.704.053	-	-	-	-	2.704.053
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	30.412	30.412
Ansvarlig lånekapital	-	30.272	-	-	-	-	30.272
Sum gjeld	-	2.754.328	-	-	-	30.412	2.784.740
- herav i utlandsk valuta	-	-	-	-	-	-	-
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	95.731	-402.831	-	-	-	712.269	405.170

2023

Tall i tusen kroner	Rentebinding 0 - 1 mnd.	Rentebinding 1 - 3 mnd.	Rentebinding 3 mnd. - 1 år	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter	-	-	-	-	-	73.371	73.371
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker	-	-	-	-	-	77.016	77.016
Netto utlån til og fordringer på kunder	-	1.935.916	-	-	-	487.371	2.423.287
Obligasjoner, sertifikat og lignende	49.173	305.858	-	10.140	-	-	365.172
Øvrige eiendeler	-	-	-	-	-	118.457	118.457
Sum eiendeler	49.173	2.241.774	-	10.140	-	756.215	3.057.303
-herav i utlandsk valuta	-	-	-	-	-	-	-
Gjeld til kredittinstitusjoner	15.183	-	-	-	-	-	15.183
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	2.636.836	-	-	-	-	2.636.836
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	31.017	31.017
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	-	-	-
Sum gjeld	15.183	2.636.836	-	-	-	31.017	2.683.036
- herav i utlandsk valuta	-	-	-	-	-	-	-
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	33.990	-395.062	-	10.140	-	725.198	374.267

NOTE 18 – NETTO RENTEINNTEKTER

	2024	2023
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansforetak	5 030	3 505
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kunder	144 007	115 357
Renter og lignende inntekter av sertifikat, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir	19 542	17 053
Øvrige renteinntekter og lignende inntekter	140	109
Sum renteinntekter og lignende inntekter	168.719	136.023

			Gjennomsnittlig effektiv rentesats	Gjennomsnittlig effektiv rentesats
			2024	2023
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	1.508	1.178	7,53 %	3,24 %
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	78.125	52.174	2,92 %	2,05 %
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	272	-	7,10 %	-
Andre rentekostnader og lignende kostnader	2.883	3.107	-	-
Sum rentekostnader og lignende kostnader	82.788	56.459		
Netto renteinntekter	85.931	79.565		

NOTE 19 – ANDRE INNTEKTER

	Morbank		Konsern	
	2024	2023	2024	2023
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester				
Garantiprovisjon	407	388	407	388
Formidlingsprovisjoner	569	1.844	569	1.844
Provisjoner fra Eika Boligkreditt	361	1	361	1
Betalingsformidling	4.293	3.936	4.293	3.936
Verdipapirforvaltning	1.832	1.338	1.832	1.338
Provisjon ved salg av forsikringstjenester	6.554	7.814	6.554	7.814
Andre provisjons- og gebyrinntekter	89	103	89	103
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	14.105	15.424	14.105	15.424
Provisjonskostnader				
Garantiprovisjon	-	-	-	-
Betalingsformidling	495	1.036	495	1.036
Andre gebyr- og provisjonskostnader	1.312	1.002	1.312	1.002
Sum provisjonskostnader med mer	1.807	2.038	1.807	2.038
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter				
Netto verdiendring og gevinst/tap på utlån og fordringer	-	-	-	-
Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	-510	-95	-510	-95
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter	857	-258	1.307	77
Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle forpliktelser (med unntak av finansie	-	-	-	-
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater	186	129	186	129
Netto gevinst/tap på finansielle instrument	533	-225	983	110
Andre driftsinntekter				
Leieinntekter faste eiendomer	119	160	119	160
Andre driftsinntekter	5	3	10.931	10.397
Sum andre driftsinntekter	124	163	11.050	10.557
Utbytte				
Utbytte av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	3.891	5.399	3.891	5.399
Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper	-	-	-	-
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	3.891	5.399	3.891	5.399

NOTE 20 – LØNN OG ANDRE PERSONALKOSTNADER

	Morbank		Konsern	
	2024	2023	2024	2023
Lønn	17.892	15.515	23.123	20.619
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	3.055	2.849	3.453	3.258
Pensjoner	1.811	1.440	2.037	1.668
Sosiale kostnader	835	461	979	598
Sum lønn og andre personalkostnader	23.594	20.266	29.593	26.143

2024		Lønn m.v.	Opptjent bonus	Pensjons- kostnad	Lån og sikk. still.
Banksjef					
Arnfinn Helge Kvam		1.531	-	136	1.544

2024		Ordinært honorar	Tilleggs- honorar	Lån og sikk. still.
Styret				
Leder		151	-	4.157
Nestleder		106	-	-
Styremedlem		106	-	-
Styremedlem		77	-	-
Styremedlem		82	-	-
Ansattvalgt styremedlem		33	-	1.362

2024		Ordinært honorar	Tilleggs- honorar	Lån og sikk. still.
Generalforsamling				
Leder		6	-	0

2023		Lønn m.v.	Opptjent bonus	Pensjons- kostnad	Lån og sikk. still.
Banksjef					
Arnfinn Helge Kvam		1.431	-	106	643

2023		Ordinært honorar	Tilleggs- honorar	Lån og sikk. still.
Styret				
Leder		88	-	4.226
Nestleder		69	-	-
Styremedlem		77	-	2.755
Styremedlem		66	-	561
Styremedlem		53	-	-
Ansattvalgt styremedlem		22	-	1.426

2023		Ordinært honorar	Tilleggs- honorar	Lån og sikk. still.
Generalforsamling				
Leder		5	-	529

Medlemmer i generalforsamlingen fikk godtgjørelse på kr 1.000 pr. møte.

Banksjef har innskuddsbasert pensjonsordning på lik linje med alle andre ansatte i banken. Bankens pensjonsordning oppfylder kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Banksjef har en gjensidig oppsigelsestid på 3 måneder. Det foreligger ingen avtale om etterlønn dersom styret ber banksjef om å fratre sin stilling.

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret og ytes til subsidiert rente. Substituert rente tilsvarer 70 % av gjeldende normrente. Beregnet rentesubsidiering, er differansen mellom lånerente og myndighetenes normrente. Beløpet er ikke ført som kostnad, men reduserer renteinntekter tilsvarende. Lån til banksjef og ansattevalgt representant til styret følger generelle vilkår for øvrige ansatte. Resterende løpetid på lån til banksjef er 7,9 år og 14,7 år og til ansattevalgt styremedlem 15,5 år.

Lån, garantier og sikkerhetsstillelser til tillitsvalgte er gitt etter samme vilkår som for bankens øvrige kunder, og er sikret i henhold til bestemmelsene for slike lån og garantier.

Antall årsverk i banken pr. 31.12.2024	27,5
Kostnader til rentesubsidiering av lån til ansatte i regnskapsåret	512,5

NOTE 21 – ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	Morbank		Konsern	
	2024	2023	2024	2023
Andre driftskostnader				
Kjøp eksterne tjenester	4.643	1.796	4.643	1.796
IT kostnader	11.994	16.385	11.994	16.385
Kostnader leide lokaler	274	221	748	663
Kontorrekvisita, porto, telekostnader	187	150	187	150
Reiser	62	63	62	63
Markedsføring	1.356	1.305	1.356	1.305
Ekstern revisor	777	664	901	740
Andre driftskostnader	6.077	6.534	10.510	11.004
Sum andre driftskostnader	25.370	27.118	30.401	32.106
Honorar til ekstern revisor				
Lovpålagt revisjon	614	449	686	501
Andre attestasjonstjenester	89	73	141	97
Skatterådgivning	66	61	66	61

NOTE 22 – SKATT

	Morbank		Konsern	
	2024	2023	2024	2023
Betalbar inntektsskatt				
Resultat før skattekostnad	43.637	46.901	43.785	46.756
Permanente forskjeller	-3.037	-3.581	-3.481	-3.913
Endring i midlertidige forskjeller	1.476	-2.700	1.440	-2.677
Benyttet ligningsmessig fremførbart underskudd i datterselskap	-	-	-	-
Overført fremførbart underskudd i datterselskap	-	-	332	454
Sum skattegrunnlag	42.076	40.620	42.076	40.620
Betalbar inntektsskatt	10.519	10.155	10.519	10.155
For mye avsatt skatt tidligere år	-	29	-	29
Formueskatt	1.020	900	1.020	900
Betalbar skatt i balansen	11.539	11.084	11.539	11.084
Årets skattekostnad				
Betalbar inntektsskatt	10.519	10.155	10.519	10.155
Endring utsatt skatt over resultatet	-369	675	-369	675
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år	18	-	18	-
Årets skattekostnad	10.168	10.830	10.168	10.830
Resultat før skattekostnad	43.637	46.901	43.785	46.756
Benyttet ligningsmessig fremførbart underskudd i datterselskap				
25 % skatt av:				
Resultat før skattekostnad	10.909	11.725	10.909	11.725
Permanente forskjeller	-759	-895	-759	-895
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år	18	-	18	-
Midlertidige forskjeller	369	-675	369	-675
Endring utsatt skatt over resultatet	-369	675	-369	675
Skattekostnad	10.168	10.830	10.168	10.830
Effektiv skattesats (%)	23 %	23 %	23 %	23 %
Endring balanseført utsatt skatt				
Balanseført utsatt skatt 01.01	-1.210	-1.885	-1.210	-1.885
Resultatført i perioden	-369	675	-369	675
Balanseført utsatt skatt 31.12	-1.579	-1.210	-1.579	-1.210

Utsatt skatt				
Driftsmidler	-3.533	-3.153	-3.499	-3.105
Pensjonsforpliktelse	-	-	-	-
Avsetning til forpliktelse	-913	-852	-913	-852
Andre avsetninger	-900	-	-900	-50
Rentebærende verdipapir tilgjengelig for salg	-970	-835	-970	-835
Underskudd til fremføring i datterselskap	-	-	-2.980	-2.648
Ikke bokført utsatt skatt i datterselskap	-	-	2.946	2.650
Sum utsatt skatt	-6.316	-4.840	-6.316	-4.840

Resultatført utsatt skatt				
Driftsmidler	-95	-39	-95	-39
Pensjonsforpliktelse	-	-	-	-
Avsetning til forpliktelse	-15	620	-15	620
Andre avsetninger	-225	-	-225	-
Rentebærende verdipapirer	-34	94	-34	94
Sum endring utsatt skatt	-369	675	-369	675

NOTE 23 – KATEGORIER AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

2024

Tall i tusen kroner	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Utlån til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Totalt
Finansielle eiendeler					
Kontanter og kontantekvivalenter	75.856	-	-	-	75.856
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	38.906	-	-	-	38.906
Utlån til og fordringer på kunder	2.583.344	-	-	-	2.583.344
Rentebærende verdipapirer	-	370.576	-	-	370.576
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	5	12.156	91.527	-	103.688
Sum finansielle eiendeler	2.698.111	382.732	91.527	-	3.172.371
Finansiell gjeld					
Innlån fra kredittinstitusjoner	20.003	-	-	-	20.003
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.704.053	-	-	-	2.704.053
Ansvarlig lånekapital	30.272	-	-	-	30.272
Sum finansiell gjeld	2.754.328	-	-	-	2.754.328

2023

Tall i tusen kroner	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Utlån til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Totalt
Finansielle eiendeler					
Kontanter og kontantekvivalenter	73.371	-	-	-	73.371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	77.016	-	-	-	77.016
Utlån til og fordringer på kunder	2.423.287	-	-	-	2.423.287
Rentebærende verdipapirer	-	365.172	-	-	365.172
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	5	10.236	89.599	-	99.840
Sum finansielle eiendeler	2.573.679	375.407	89.599	-	3.038.685
Finansiell gjeld					
Innlån fra kredittinstitusjoner	15.183	-	-	-	15.183
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.636.836	-	-	-	2.636.836
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	-
Sum finansiell gjeld	2.652.019	-	-	-	2.652.019

NOTE 24 – VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Virkelig verdi og bokført verdi av finansielle eiendeler og gjeld til målt til amortisert kost	2024		2023	
	Balansført verdi	Virkelig verdi	Balansført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler bokført til amortisert kost				
Kontanter og kontantekvivalenter	75.856	75.856	73.371	73.371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	38.906	38.906	77.016	77.016
Utlån til og fordringer på kunder	2.583.344	2.583.344	2.423.287	2.423.287
Sum eiendeler vurdert til amortisert kost	2.698.106	2.698.106	2.573.674	2.573.674
Gjeld bokført til amortisert kost				
Innlån fra kredittinstitusjoner	20.003	20.003	15.183	15.183
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.704.053	2.704.053	2.636.836	2.636.836
Ansvarlig lånekapital	30.272	30.272	-	-
Sum gjeld vurdert til amortisert kost	2.754.328	2.754.328	2.652.019	2.652.019

Utlån til kunder er utsatt for markedskonkurransen. Dette vil si at mulige merverdier i utlånsporteføljen ikke vil kunne opprettholdes over lengre tid. Videre foretas det løpende nedskrivninger for tap på porteføljen. Virkelig verdi av utlån til kunder vurderes derfor å samsvare med amortisert kost.

Nivåfordeling finansielle instrumenter	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Total
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings-teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings-teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
2024				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet		370.576	5.821	376.397
Verdipapirer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader			91.527	91.527
Sum eiendeler	-	370.576	97.348	467.924

Alle finansielle eiendeler som måles til amortisert kost er klassifisert i nivå 2

Avstemming av nivå 3	Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader		Virkelig verdi over resultatet	
Inngående balanse		89.599		4.500
Realisert gevinst resultatført		-		-
Urealisert gevinst og tap resultatført		-		1.321
Urealisert gevinst og tap i andre resultatkomponenter		-2.265		-
Investering		4.193		-
Salg		-		0
Utgående balanse		91.527		5.821

2023	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Total
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings-teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings-teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	-	370.913	4.500	375.413
Verdipapirer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-	-	89.599	89.599
Sum eiendeler	-	370.913	94.099	465.012

Avstemming av nivå 3	Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader		Virkelig verdi over resultatet	
Inngående balanse		79.450		4.666
Realisert gevinst resultatført		274		-
Urealisert gevinst og tap resultatført		-		-167
Urealisert gevinst og tap i andre resultatkomponenter		11.089		-
Investering		719		-
Salg		-1.932		-
Utgående balanse		89.599		4.500

Sensitivetsanalyse for verdsettelse i nivå 3	2024			
	-20 %	-10 %	Kursendring 10 %	20 %
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	4.657	5.239	6.403	6.985
Verdipapir til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	73.221	82.374	100.679	109.832
Sum eiendeler	77.878	87.613	107.083	116.817

Sensitivetsanalyse for verdsettelse i nivå 3	2023			
	-20 %	-10 %	Kursendring 10 %	20 %
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	3.600	4.050	4.950	5.400
Verdipapir til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	71.679	80.639	98.559	107.519
Sum eiendeler	75.279	84.689	103.509	112.919

Virkelig verdimalinger og -opplysninger klassifiseres etter nivå. Verdsettelsesnivå angir nivået på verdsettelsesmetoden som er brukt for å fastsette virkelig verdi.

I Nivå 1 er verdien fastsatt ut fra kvoterte priser i aktive markeder.

I nivå 2 er verdien utledet fra kvoterte priser, eller beregnede markedsverdier.

Nivå 3 er verdier som ikke er basert på observerbare markedsdata. Verdsettelsen av Eika Boligkreditt AS er basert på publiserte og beregnede kurs pr. 30.09.24. Verdsettelsen av Eika Gruppen AS tar utgangspunkt i en verdivurdering av de enkelte selskapene som inngår i gruppen, og en samlet verdi for konsernet totalt, basert på relevante verdsettelsesmetoder. Denne vurderingen blir vurdert opp imot siste kjente emisjons- og/eller omsetningskurs, hensyntatt bankenes egne vurderinger av hendelser frem til balansedagen. Til sammen utgjør disse aksjene 85,6 MNOK av totalt 97,3 MNOK i nivå 3.

NOTE 25 – RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

2024	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Rentebærende verdipapirer			
Stat / statsgaranterte	14.226	14.188	14.188
Kommune / fylke	85.458	85.402	85.402
Bank og finans	5.050	5.051	5.051
Obligasjoner med fortrinsrett	264.507	265.936	265.936
Industri	-	-	-
Sum rentebærende verdipapirer	369.240	370.576	370.576
Herav børsnoterte verdipapir	369.240	370.576	370.576

2023	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Rentebærende verdipapirer			
Stat / statsgaranterte	14.226	14.226	14.226
Kommune / fylke	85.428	85.591	85.591
Bank og finans	9.988	10.092	10.092
Obligasjoner med fortrinsrett	254.484	255.263	255.263
Industri	-	-	-
Sum rentebærende verdipapirer	364.125	365.172	365.172
Herav børsnoterte verdipapir	364.125	365.172	365.172

Bankens obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi over resultatet.

Realisert gevinst/tap ved salg av obligasjoner blir resultatført.

NOTE 26 – AKSJER, EGENKAPITALBEVIS OG FOND TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET

	Org.nummer	Antall	2024		Antall	2023	
			Kostpris	Bokført verdi		Kostpris	Bokført verdi
Sum rentebærende verdipapirer (overført fra forrige tabell)			369.240	370.576		364.125	365.172
Aksjer							
Eiendomskreditt AS	979.391.285	16.750	1.704	2.473	16.750	1.704	2.680
Hjelmeland Sparebank	937.896.581	-	-	-	7.824	861	782
Innovasjon SA	996.968.553	1.000	100	0	1.000	100	1
Rogaland Sparebank	915.691.161	14.098	861	1.776	-	-	-
Spama AS	916.148.690	150	15	233	150	15	233
Sparebank 1 Ringerike Hadeland	937.889.275	1.000	125	329	1.000	125	304
Valdres Næringshage AS	984.023.049	27	173	281	27	173	256
Valdres Storhall AS	912.607.380	50	50	1	50	50	1
Vang Næringsforum AS	880.384.082	-	-	-	5	-	-
Vaset Utbyggingsselskap AS	980.103.943	20	200	700	20	200	200
Visa Norge Holding 1 AS (VNH1)		4	-	23	4	-	38
Vasetløpene SA	980.435.857	1	5	5	1	5	5
Sum aksjer			3.232	5.821		3.232	4.500
Aksje- og pengemarkedsfond							
Eika Kreditt B	912.370.275	5.721	5.768	6.340	5.585	5.632	5.741
Sum aksje- og pengemarkedsfond			5.768	6.340		5.632	5.741
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet			9.001	12.161		8.864	10.241
Sum verdipapirer til virkelig verdi over resultatet			378.240	382.738		372.989	375.413

NOTE 27 – AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS TIL VIRKELIG VERDI OVER ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER

	Orgnummer	Antall	2024			Antall	2023		
			Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte		Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte
Aksjer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader									
Eika Boligkreditt AS	885.621.252	2.603.059	10.909	10.629	-	1.588.164	6.716	6.785	9
Eika Gruppen AS	979.319.568	250.802	15.320	74.990	3.260	250.802	15.320	76.745	5.141
Eika VBB AS	921.859.708	1.124	4.814	5.651	-	1.124	4.814	5.651	-
VN Norge AS	821.083.052	0	-	258	233	0	-	418	-
Sum aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi			31.043	91.527	3.493		26.850	89.599	5.150

	2024	2023
Balanseført verdi 01.01.	89.599	79.450
Tilgang	4.193	719
Avgang	-	-1.932
Realisert gevinst/tap	-	274
Netto urealisert gevinst på ordinært resultat	-	-
Netto urealisert gevinst over andre inntekter og kostnader	-2.265	11.089
Balanseført verdi 31.12.	91.527	89.599

NOTE 28 – EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAPER

Banken har i 2024 kjøpt resterende aksjer i Valdres Eiendomskontor AS, selskapet er nå et 100 % eid datterselskap. I 2023 var eierandelen på 66,61 %. Valdres Eiendomskontor AS er et rent eiendomsmeglerforetak.

2024

Selskaps navn	Org. nr.	Antall aksjer	Eierandel	Mottatt utbytte	Bokført verdi	Selskapets egenkapital	Selskapets resultat
Valdres Eiendomskontor AS	979870167	1.800	100 %	-	550	846	-302
Sum eierinteresser i konsernselskaper					550		

2023

Selskaps navn	Org. nr.	Antall aksjer	Eierandel	Mottatt utbytte	Bokført verdi	Selskapets egenkapital	Selskapets resultat
Valdres Eiendomskontor AS	979870167	1.199	66,61 %	-	250	347	-480
Sum eierinteresser i konsernselskaper					250		

Sum eierinteresser i konsernselskapet er oppgitt for morbank.

Det er ikke utbetalt utbytte til morbank i 2024 eller i 2023.

NOTE 29 – VARIGE DRIFTSMIDLER

Morbank:	Driftsmidler	Fast eiendom	Tomt	Bruksrett-eiendeler	Sum
Kostpris pr. 01.01.2023	6.790	13.604	83	7.161	27.638
Tilgang	2.123	1.242	-	72	3.437
Avgang til kostpris	-	-	-	-	-
Utrangeret til kostpris	2.334	108	-	-	2.442
Kostpris pr. 31.12.2023	6.579	14.738	83	7.233	28.633
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2023	3.398	9.976	-	2.451	15.825
Bokført verdi pr. 31.12.2023	3.181	4.762	83	4.782	12.809
Kostpris pr. 01.01.2024	6.579	14.738	83	7.233	28.633
Tilgang	-	-	-	208	208
Avgang til kostpris	-	-	-	-	-
Utrangeret til kostpris	-	-	-	-	-
Kostpris pr. 31.12.2024	6.579	14.738	83	7.441	28.841
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2024	4.307	10.517	-	3.382	18.205
Bokført verdi pr. 31.12.2024	2.272	4.222	83	4.060	10.637
Avskrivninger 2023	827	536	-	899	2.262
Avskrivninger 2024	909	541	-	931	2.380
Avskrivningsprosent/ Levetid	20 % -25 %	2 % - 20 %		10 % - 35 %	

Konsern:

	Driftsmidler	Fast eiendom	Tomt	Bruksrett- eiendeler	Sum
Kostpris pr. 01.01.2023	7.815	14.466	83	7.161	29.525
Tilgang	2.160	1.242	-	72	3.474
Avgang til kostpris	-	-	-	-	-
Utrangeret til kostpris	2.334	108	-	-	2.442
Kostpris pr. 31.12.2023	7.641	15.600	83	7.233	30.557
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2023	4.416	10.750	-	2.451	17.617
Bokført verdi pr. 31.12.2023	3.225	4.850	83	4.782	12.940

Kostpris pr. 01.01.2024	7.641	15.600	83	7.233	30.557
Tilgang	-	-	-	208	208
Avgang til kostpris	-	-	-	-	-
Utrangeret til kostpris	-	-	-	-	-
Kostpris pr. 31.12.2024	7.641	15.600	83	7.441	30.765
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2024	5.331	11.343	-	3.382	20.056
Bokført verdi pr. 31.12.2024	2.310	4.257	83	4.059	10.709

Avskrivninger 2023	834	589	-	899	2.322
Avskrivninger 2024	915	593	-	931	2.439
Levetid	20 % - 25 %	2 % - 20 %		10 % - 35 %	

NOTE 30 – ANDRE EIENDELER

	Morbank		Konsern	
	2024	2023	2024	2023
Eiendeler ved utsatt skatt	1.579	1.210	1.579	1.210
Opptjente, ikke motatte inntekter	1.116	1.734	3.270	3.067
Andre forskuddsbetalte, ikke påløpne kostnader	340	163	340	163
Overtatte eiendeler	-	-	-	-
Andre eiendeler	-10	213	1.642	1.238
Sum andre eiendeler	3.024	3.319	6.830	5.677

NOTE 31 – INNLÅN FRA KREDITTINSTITUSJONER

Motpart	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi		Rentevilkår
				2024	2023	
Kredittforeningen for sparebanker	16.01.2020	12.04.2024	15.000	-	15.183	3m Nibor + 74 bp
Kredittforeningen for sparebanker	12.04.2024	28.09.2026	20.000	20.003	-	3m Nibor + 79 bp
Øvrige innskudd				-	-	
Sum innlån fra kredittinstitusjoner				20.003	15.183	

NOTE 32 – INNSKUDD OG ANDRE INNLÅN FRA KUNDER

	2024	2023
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.704.053	2.636.836
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	2.704.053	2.636.836

Innskudd fordelt på geografiske områder

Valdres	2.170.327	2.132.642
Innlandet ekskl. Valdres	63.593	59.938
Øvrige fylker	459.057	433.912
Utlandet	11.075	10.344
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	2.704.053	2.636.836

Innskuddsfordeling

Personkunder	1.668.120	1.574.120
Primærnæringer	194.194	170.275
Industri og bergverk	58.237	55.474
Kraftforsyning	60.230	48.631
Bygg og anleggsvirksomhet	131.006	135.859
Varehandel	100.274	98.140
Transport	7.530	5.442
Overnattings- og serveringsvirksomhet	4.547	6.862
Informasjon og kommunikasjon	5.321	13.220
Omsetning og drift av fast eiendom	83.008	78.787
Tjenesteytende virksomhet	391.584	450.026
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	2.704.053	2.636.836

NOTE 33 – ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi		Rentevilkår
				2024	2023	
Ansvarlig lånekapital						
NO0013401943	15.11.2024	15.05.2035	30.000	30.272	-	3m Nibor + 240 bp
Sum ansvarlig lånekapital				30.272	-	

Endringer i verdipapirgjeld i perioden	Balanse	Emitert	Forfalte/ innløste	Andre endringer	Balanse
	31.12.2023				31.12.2024
Ansvarlig lånekapital	-	30.000	-	272	30.272
Sum ansvarlig lånekapital	-	30.000	-	272	30.272

NOTE 34 – ANNEN GJELD, AVSTEMMING AV NETTO GJELD OG PENSJON

	Morbank		Konsern	
	2024	2023	2024	2023
Annen gjeld				
Påløpte kostnader	3.088	2.487	3.088	2.487
Bankremisser	7	-	7	-
Skattetrekk	1.092	966	1.538	1.387
Øvrig gjeld	10.810	8.153	12.459	9.664
Avsatt til gaver	504	504	504	504
Avsatt til utbytte	-	-	-	-
Sum annen gjeld	15.501	12.110	17.597	14.043

	2024	2023
Avstemming av netto gjeld		
Kontanter og kontantekvivalenter	75.856	73.371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	37.709	75.966
Innlån fra finansieringsaktiviteter	20.003	15.183
Leieforpliktelser	4.973	5.634
Netto gjeld	138.541	170.154
Kontanter, innskudd i Norges Bank og innskudd i andre banker	113.565	149.337
Brutto gjeld (all gjeld er til flytende rente)	24.976	20.817
Netto gjeld	138.541	170.154

	Forpliktelser fra finansieringsaktiviteter			Likviditetsbeholdning		
	Finanselle innlån	Leieforpliktelser	Sum	Kontanter og innskudd i Norges Bank	Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	Sum
Netto gjeld 01.01.2023	15.128	6.485	21.613	72.050	76.172	148.222
Kontantstrømmer	55	-948	-893	1.320	-206	1.114
Anskaffelser - leieforpliktelser	-	72	72	-	-	-
Andre endringer	-	25	25	-	-	-
Netto gjeld 31.12.2023	15.183	5.634	20.817	73.371	75.966	149.337
Kontantstrømmer	4.820	-963	3.858	2.485	-38.257	-35.772
Anskaffelser - leieforpliktelser	-	-	-	-	-	-
Andre endringer	-	299	299	-	-	-
Netto gjeld 31.12.2024	20.003	4.973	24.976	75.856	37.709	113.565

Alle ansatte inngår i en innskuddsbasert ordning for pensjon. Bankens pensjonsordning oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

NOTE 35 – GARANTIER

	2024	2023
Betalingsgarantier	2.724	2.844
Kontraktsgarantier	12.840	12.363
Lånegarantier	-	-
Andre garantier	4.732	4.201
Sum garantier overfor kunder	20.296	19.408
Garantier Eika Boligkreditt		
Saksgaranti	-	34
Tapsgaranti	5.000	5.000
Sum garantier overfor Eika Boligkreditt	5.000	5.034
Sum garantier	25.296	24.442

Garantier fordelt geografisk	2024		2023	
	Kr.	%	Kr.	%
Valdres inkl. EBK	24.901	98,4 %	24.047	98,4 %
Innlandet ekskl. Valdres	395	1,6 %	395	1,6 %
Sum garantier	25.296	100 %	24.442	100 %

Garantiavtale med Eika Boligkreditt AS

Valdres Sparebank er en av eierbankene i Eika Boligkreditt AS (EBK). Banken stiller garanti for lån som kundene har i EBK. EBK har som vilkår at lånet er innenfor 75 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr. 31.12.24 lån for 157 mill. kroner hos EBK.

Garantibeløpet til EBK er todelt:

1. Saksgaranti: Banken garanterer for hele lånebeløpet i perioden fra utbetaling til pantesikkerhet for lånet har oppnådd rettsvern. Saksgarantien er oppad begrenset til hele lånets hovedstol med tillegg av renter og omkostninger.
2. Tapsgaranti: Banken garanterer for ethvert tap som EBK blir påført som følge av misligholdte lån, med de begrensninger som følger nedenfor. Med «tap» menes rettskravet mot lånekunden under det aktuelle lånet etter at alle tilhørende pantesikkerheter er realisert, og det skal anses konstatert på det tidspunktet hvor alle tilhørende pantesikkerheter for et misligholdt lån er realisert og utbetalt til EBK. Bankenes tapsgaranti dekker inntil 80 prosent av det tap som konstateres på hvert enkelt lån. Samlet tapsgaranti er begrenset oppad til 1 prosent av bankens til enhver tid samlede låneportefølje i EBK, likevel slik at (i) for låneporteføljer opp til 5 millioner kroner er tapsgarantien lik verdien av låneporteføljen og (ii) for låneporteføljer som overstiger 5 millioner kroner utgjør tapsgarantien minimum 5 millioner kroner, i alle tilfeller beregnet over de siste 4 kvartaler på rullerende basis. Dette betyr at dersom bankens andel av de tap som konstateres på hvert enkelt lån i sum overstiger nevnte grense, dekker EBK overstigende. Bankenes andel av tapet dekket av tapsgarantien kan derfor maksimalt bli 80 prosent, men dersom de samlede konstaterte tap overstiger rammen, blir andelen i sum lavere enn 80 prosent.

Rett til motregning i bankens provisjon: Bankens ansvar for saksgaranti og tapsgaranti forfaller til betaling etter påkrav, men EBK kan også velge å motregne kravet i bankens fremtidige og forfalte, men ikke utbetalte provisjoner i henhold til provisjonsavtalen. Retten til motregning gjelder for en periode på inntil fire etterfølgende kvartaler fra den dato tapet ble konstatert.

Likviditetsforpliktelse til og aksjonæravtale med Eika Boligkreditt

Likviditetsstøtte til EBK er regulert i avtale datert 10. mai 2012 om kjøp av obligasjoner med fortrinnsrett. Avtalen forplikter eierbankene seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt av EBK hvis likviditetssituasjonen i foretaket skulle tilsa at det er behov for det. Likviditetsforpliktelsen er begrenset til forfall på selskapets obligasjoner med fortrinnsrett utstedt under Euro Medium Term Covered Note

Programme (EMTCN – Programme) og tilhørende swapavtaler. I løpet av 2024 er avtalen endret. I den reviderte avtalen er sekundærforpliktelsen fjernet og eierbankenes samlede primærforpliktelse begrenses slik at samlet utstedt beløp av OMF under NPA ikke kan utgjøre mer enn 20 prosent av det samlede beløpet av foretakets utstedte OMF.

I aksjonæravtalen til EBK reguleres blant annet at eierskapet i selskapet på årlig basis skal rebalanseres. Dette sikrer en årlig justering hvor eierandelen til en enkelte bank skal tilsvare eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

NOTE 36 – HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det har ikke forekommet hendelser etter utløpet av perioden som medfører justeringer av, eller tilleggsopplysninger i regnskapet eller i noter til regnskapet.

NOTE 37 – TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Valdres Sparebank har tilført Valdres Eiendomskontor AS 801 000 kr. i kapitalforhøyelse i 2024. Banken kjøpte samtidig de resterende aksjene i selskapene, og ble med det 100 % eier.

Transaksjoner mellom mor- og datterselskap er ellers kun relatert til ordinære banktjenester. Tjenestene er gitt til forretningsmessige vilkår og er eliminert i konsernregnskapet.

NOTE 38 – LEIEAVTALER

Selskapets leide eiendeler inkluderer bygninger/kontorer og maskiner/utstyr. Selskapets bruksretteiendeler er kategorisert og presentert i tabellen under:

Bruksretteiendeler	Bygninger	Maskiner og utstyr	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.2024	6.327	908	7.234
Tilgang av bruksretteiendeler	-	-	-
Avhendinger	-	-	-
Overføringer og reklassifiseringer	-	-	-
Omregningsdifferanser	160	48	208
Anskaffelseskost 31.12.2024	6.486	956	7.442
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.2024	2.033	418	2.451
Avskrivninger i perioden	731	200	931
Nedskrivninger i perioden	-	-	-
Avhendinger	-	-	-
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2024	2.764	618	3.382
Balanseført verdi 31.12.2024	3.723	337	4.060
Laveste av gjenstående leieperiode eller økonomisk levetid	5 år	3 år	
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	

	Bygninger	Maskiner og utstyr	Totalt
Bruksretteiendeler			
Anskaffelseskost 01.01.2023	6.237	925	7.162
Tilgang av bruksretteiendeler	-	-	-
Avhendinger	-	-	-
Overføringer og reklassifiseringer	-	-	-
Omrregningsdifferanser	90	-17	72
Anskaffelseskost 31.12.2023	6.327	908	7.234
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.2023	1.328	224	1.552
Avskrivninger i perioden	705	194	899
Nedskrivninger i perioden	-	-	-
Avhendinger	-	-	-
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2023	2.033	418	2.451
Balanseført verdi 31.12.2023	4.294	488	4.782
Laveste av gjenstående leieperiode eller økonomisk levetid	6 år	1 år	
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	
Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	Bygninger	Maskiner og utstyr	Totalt
Mindre enn 1 år	940	127	1.067
1-2 år	962	127	1.089
2-3 år	984	106	1.090
3-4 år	1.007	-	1.007
4-5 år	1.118	-	1.118
Mer enn 5 år	-	-	-
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31.12.2024	5.010	359	5.369
Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	Bygninger	Maskiner og utstyr	Totalt
Mindre enn 1 år	874	202	1.076
1-2 år	894	116	1.010
2-3 år	914	116	1.030
3-4 år	935	96	1.031
4-5 år	957	-	957
Mer enn 5 år	1.066	-	1.066
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31.12.2023	5.640	530	6.169
Endringer i leieforpliktelser	Bygninger	Maskiner og utstyr	Totalt
Totale leieforpliktelser 01.01.2024	5.130	504	5.634
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	262	37	299
Betaling av hovedstol	-918	-211	-1.129
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	156	11	167
Rentekostnad tidligere perioder etter justering av forpliktelse	-	-	-
Totale leieforpliktelser 31.12.2024	4.631	342	4.973
Endringer i leieforpliktelser	Bygninger	Maskiner og utstyr	Totalt
Totale leieforpliktelser 01.01.2023	5.770	715	6.485
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	90	-17	73
Betaling av hovedstol	-933	-205	-1.138
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	172	18	190
Rentekostnad tidligere perioder etter justering av forpliktelse	33	-7	25
Totale leieforpliktelser 31.12.2023	5.130	504	5.634
Beløp i resultatregnskapet	2024	2.023	
Rente på leieforpliktelser	167	190	
Avskrivninger på bruksretteiendeler	931	899	
Kostnad tidligere perioder etter justering av forpliktelse	92	25	

Gjennomsnittlig diskonteringsrente på husleieavtaler og leie av maskiner/utstyr er ca. 3 %. Indeksjustering av husleiekostnader er hensyntatt i beregningen av forpliktelsen basert på det som lå til grunn ved periodens utløp.

Opsjoner om å forlenge en leieavtale

Bankens leieavtaler av bygninger har leieperioder opptil 5 år. Flere av avtalene inneholder en rettighet til forlengelse som kan utøves i løpet av avtalens siste periode. Ved inngåelse av en avtale vurderer konsernet om rettigheten til forlengelse med rimelig sikkerhet vil utøves.

Kjøpsopsjoner

Banken leier maskiner/utstyr med en leieperiode mellom 3 og 5 år. Ingen av disse leiekontraktene inkluderer en opsjon til å kjøpe eiendelene ved endt leieperiode.

Anvendte praktiske løsninger

Banken leier også PC-er, IT-utstyr og maskiner med avtalevilkår fra 1 til 3 år. Bankens beslutning er å ikke innregne nye leieavtaler der den underliggende eiendelen har lav verdi eller har kortsiktig varighet, herunder 12 måneder. For disse avtalene kostnadsføres leiebetalingene når de inntreffer.

RSM Norge AS

Miltzows gata 2, 5700 Voss
Org.nr: 982 316 588 MVA

T +47 56 52 04 00
F +47 56 52 04 01

www.rsmnorge.no

Til generalforsamlingen i Valdres Sparebank

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Valdres Sparebank, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2024, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2024, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2024 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4, 2. ledd b og IFRS Accounting Standards som godkjent av EU med mindre annet følger av forskriften, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2024 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4, 1. ledd b og IFRS Accounting Standards som godkjent av EU med mindre annet følger av forskriften.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD ASSURANCE | TAX | CONSULTING

RSM Norge AS (organisasjonsnummer 982316588), RSM Advokatfirma AS (organisasjonsnummer 914095573), RSM Norge Kompetanse AS (organisasjonsnummer 925107482).

RSM Norge AS er medlem av RSM-nettverket og driver under navnet RSM. RSM er foretaksnavnet som brukes av medlemmene i RSM-nettverket. RSM Advokatfirma AS og RSM Norge Kompetanse AS er selskaper tilknyttet RSM Norge AS.

Hvert medlem i RSM-nettverket er et selvstendig revisjons- og rådgivningsfirma med uavhengig virksomhet. RSM-nettverket er ikke selv en egen juridisk person av noen form i noen jurisdiksjon.

Vi har vært revisor for Valdres Sparebank sammenhengende i 4 år fra valget på generalforsamlingen den 8. september 2021 for regnskapsåret 2021.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2024. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Bankens rutiner og systemer for oppfølging av utlån og identifisering av utlån med nedskrivningsbehov, samt vurderingen av disse utlånene anses som sentrale. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere. Bruken av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden, og kan også ha betydning for overholdelse av kapitaldekningsregelverket. Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån til kunder på grunn av den betydelige andelen utlånene representerer i balansen, samt betydningen av det skjønn ledelsen utøver som del av rutinen ved vurderingen av nedskrivningsbehov.

I henhold til IFRS 9 skal nedskrivningene på utlån bygge på fremoverskuende vurderinger, slik at nedskrivninger reflekterer forventede tap. Etter IFRS 9 skal banken fordele engasjementene i 3 steg ved beregning av forventet tap (ECL) på utlån og garantier som omfattes av nedskrivningsreglene. Ved førstegangs innregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, skal engasjementene plasseres i steg 1 og det avsettes for 12-måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig skal engasjementene overføres til steg 2 og det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Hvis kredittrisikoen svekkes ytterligere og engasjementene enten er i mislighold eller det blir foretatt individuell nedskrivning, skal engasjementene overføres til steg 3. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.

Bankens utlån er i hovedsak til personkunder og SMB segmentet, og modellen som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til disse segmentene. Vi har særlig fokusert på:

- Ledelsens prosess for identifisering av utlån som skal overføres til steg 3, og de forutsetninger ledelsen legger til grunn ved beregning av nedskrivningsbeløp for utlån i steg 3
- De prosesser ledelsen har iverksatt for beregning av nedskrivninger for utlån i steg 1 og 2
- Ledelsens prosess for oppfølging av bankens største engasjementer

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Våre revisjonshandlinger inkluderer forståelse av og testing av den interne kontroll og effektiviteten av de viktigste kontrollene innenfor utlån og prosedyrer for nedskrivning for mulig tap på lån. Vår testing av kontrollene gir oss et grunnlag for avklaring av type, tidspunkt og omfanget av våre øvrige revisjonshandlinger. Vi har skaffet oss en forståelse av bankens kredittpolicy, og evaluert prosessene for identifisering av nedskrivningsbehov i henhold til IFRS 9.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og relevante kontroller rettet mot å sikre:

- beregninger og metode som ble benyttet i modellen
- at modellen som ble benyttet var i henhold til rammeverket
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen

Vi har i tillegg kontrollert bankens overholdelse av kredittprosess på et utvalg av kunder med fokus på betjeningssevne og sikkerhet. For et utvalg av misligholdte og tapsutsatte engasjementer har vi kontrollert

ledelsens prognose for kontantstrømmer og verddivurdering av sikkerheter. Vi har evaluert konsistensen av de viktigste forutsetningene, herunder i lys av gjeldende markedssituasjon, og sammenlignet disse med vår egen forståelse av de aktuelle parametrene. Vi har rekalkulert ledelsens beregning for å verifisere nøyaktigheten av regnskapsførte nedskrivninger.

I tillegg har vi på et utvalg av friske engasjementer vurdert om låntakers betjeningsevne og sikkerhet er tilfredsstillende, og at det ikke foreligger indikasjoner på nedskrivningsbehov. Utvalget er basert på oversikt over bankens største engasjementer, bevilgningsprotokoll og risikoklassifiseringssystemet.

Bankens note 2,3 og 5 - 13 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av bankens tapsmodell og for hvordan banken estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9. Vi har lest notene og vurdert om informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og adm. banksjef (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4, 1. og 2. ledd b og IFRS Accounting Standards som godkjent av EU med mindre annet følger av forskriften. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eiansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Revisors beretning 2024 for Valdres Sparebank

Voss, 6. mars 2025
RSM Norge AS

Harald Bjotveit
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Penneo Dokumentnr: EUDYE-WTHGM-HX16-QECBJ-U81U4-EC60

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Bjotveit, Harald

Statsautorisert revisor

På vegne av: RSM Norge AS

Serienummer: no_bankid:9578-5993-4-3243765

IP: 188.95.xxx.xxx

2025-03-06 20:13:54 UTC

Penneo Dokumentnr: EUDPE-WTHGM-HX16-QECB-U8TU4-EC60

Dette dokumentet er signert digitalt via **Penneo.com**. De signerte dataene er validert ved hjelp av den matematiske hashverdien av det originale dokumentet. All kryptografisk bevisføring er innebygd i denne PDF-en for fremtidig validering.

Dette dokumentet er forseglet med et kvalifisert elektronisk segl ved bruk av et sertifikat og et tidsstempel fra en kvalifisert tilstjenesteleverandør.

Slik kan du bekrefte at dokumentet er originalt

Når du åpner dokumentet i Adobe Reader, kan du se at det er sertifisert av **Penneo A/S**. Dette beviser at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret siden tidspunktet for signeringen. Bevis for de individuelle signatørens digitale signaturer er vedlagt dokumentet.

Du kan bekrefte de kryptografiske bevisene ved hjelp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringsverktøy for digitale signaturer.

Ved
din
side